

Liva

FORENING MOD
SKADEVIRKNINGER
AF PROSTITUTION

ÅRSBERETNING & EVALUERING

2017

Tusind tak!

... til alle fonde og bidragsydere, der har støttet vores arbejde i 2017.

P. F. Johanne og
Bertrand Olsens Legat

Soroptimisterne
Sønderborg

Også mange tak til medlemmer og samarbejdspartnere for at medvirke til at gøre en forskel!

Årsberetning og evaluering 2017

Samlet af: Charlotte Lund
Ansvarshavende redaktør: Flora Ghosh

LIVa

Forening mod skadevirkninger
af prostitution

LivaRehab

Center for rehabilitering af mennesker med skader fra
prostitution, vold og seksuelle overgreb

Dronningensvej 4, stuen
2000 Frederiksberg

www.livarehab.dk

Trykt på 100 % genbrugspapir

Layout: Monsun
Tryk: Eks-skolens Trykkeri
Oplag 600 stk.

LIVA

FORENING MOD SKADEVIRKNINGER AF PROSTITUTION

Liva er forkortelse for Liv, Integritet, Viden og Arbejde. Navnet blev givet på den stiftende generalforsamling den 14. september 2009. Foreningen ejer og driver LivaRehab. LivaRehab henvender sig til kvinder, mænd og transpersoner. Det store flertal er kvinder.

Foreningen er almennyttig og er fra februar 2016 registret som socialøkonomisk virksomhed (RSV) med et sygdomsbekæmpende, socialt og velgørende sigte. Foreningens bestyrelse bliver valgt af medlemmerne på generalforsamling hvert år og er øverste myndighed efter generalforsamlingens bestemmelser.

Der er 181 medlemmer i foreningen Liva i 2017. Det er en stigning på omkring 30 procent siden 2016. Vores mål er at nå minimum 300 medlemmer i 2018

Hjælp vores arbejde & bliv medlem

Send 100 kr. med MobilePay til **62320** med din email-adresse.
Taksten er for folk, der har et ordinært arbejde.

Send 75 kr. med MobilePay til **62320** med din email-adresse.
Taksten er for folk, der er på overførelsesindkomst.

For virksomheder er prisen 2.500 kroner om året.

EN SÆRLIG TAK

2017 fik en usikker start for LivaRehab. Ved årsskiftet var der ingen store bidragydere, der kunne sikre vores arbejde. Men i det tidligere forår trådte Annie og Otto Johs. Detlefs' Fond og OAK Foundation til med bevillinger. Det betød, at LivaRehab kunne overleve, til SATS-puljemidlerne kom i sensommeren 2017. Så på vegne af medlemmer, medarbejdere, bestyrelse og alle venner af LivaRehab skal der lyde en dybfølt tak!

ANNIE & OTTO JOHS. DETLEFS' FONDE **OJD**

KAPITEL 1

ÅRSBERETNING

1. januar til 31. december 2017

FORORD

”Nu er jeg startet her, og for første gang har jeg håb”.

Sådan siger en af deltagerne i rapporten fra LivaRehabs Tryk Ungdom-projekt, hvis resultater også fremgår af denne årsberetning.

Citatet er på en gang nedslående og opløftende. Det er nedslående, fordi det med al tydelighed viser, at vi som samfund ikke er gode nok til at give sårbare mennesker muligheder eller at gribe dem, før de rammer bunden. Men omvendt er det virkelig dejligt, at vores tilbud kan have effekt på folk.

For Liva-effekten kan man ikke lukke øjnene for. I foreningens knap ti års levetid har tusindvis af mennesker fået støtte til at genfinde fodfæstet i samfundet, på arbejdsmarkedet og ikke mindst i eget liv. Den effekt er vi stolte af og glade over. Denne årsberetning, hvor kan du læse mere om os og vores arbejde i 2017, har en ekstra stor betydning for mig personligt. Efter mere end seks års indsats må jeg desværre grundet andre forpligtelser stoppe som forperson.

Da jeg startede tilbage i 2012 var stedet ganske småt, havde meget få midler og kun en håndfuld frivillige og medarbejdere. I dag har LivaRehab en millionomsætning, flere afdelinger og får henvendelser fra hele landet.

Herudover bidrager vi med socialfaglig metodeudvikling. Vi har også en socioøkonomisk designvirksomhed, Liva-Creation, hvis produkter man kan købe i en række udvalgte butikker - blandt andet museumsbutikkerne på Arken og Louisiana.

Ja, man må sige, at det har været seks produktive år med effektive resultater; resultater, som jeg som forperson er stolt af at have bidraget til sammen med min fantastiske bestyrelse.

LivaRehab vokser ikke bare, fordi vi kan. Vi gør det, fordi det er nødvendigt. I en tid med stigende fattigdom blandt udsatte mennesker og et øget fokus på gråzoneprostitution, særligt blandt de unge, er der brug for et sted, der tilbyder helhedsorienteret støtte, og som kan videregive viden om området til myndigheder og beslutningstagere. Der er brug for Liva – for ingen, der beder om hjælp, skal gå forgæves.

På bestyrelsens vegne vil jeg takke medlemmer, politikere, venner og andre samarbejdspartnere, der har bakket op om vores arbejde og troet på vores drømme og visioner. Mange tak til de mennesker og fonde, der har støttet os løbende økonomisk - uden jer ville vi ikke kunne udføre det arbejde, vi gør. Men en særlig tak til bestyrelsen, der har bakket op om de mange vigtige beslutninger, der formet Livas retning til i dag. Tak til fantastiske medarbejderne for deres engagement og indsats, tak til de mange frivillige for deres tid og ikke mindst alle deltagerne, der har benyttet LivaRehab for at få det bedre. Jeres mod, åbenhed og fremskridt har været og er til stadighed en inspiration og en rettesnor for vores arbejde.

Jeg kan med stolthed give stafetten videre til en ny forperson og bestyrelse, og jeg ønsker LivaRehab det bedste i fremtiden.

Yildiz Akdogan, forperson
April 2018

FORENINGENS BESTYRELSE

Yildiz Akdogan, forperson

Medlem af folketinget, hvor hun arbejder som psykiatriordfører for Socialdemokratiet. Yildiz er uddannet cand. scient.pol. fra Aarhus Universitet og har især beskæftiget sig med udsatte kvinders mulighed for at indtræde på arbejdsmarkedet.

Jakob Barfred, næstforperson

Medejer af det socialfaglige konsulentfirma Refleks, som arbejder inden for det beskæftigelsesrettede område med udsatte ledige. Jakob er uddannet i socialt entreprenørskab og har arbejdet med fattigdomsbekæmpelse i en årrække.

Susanne Søndergaard

Lægeseekretær og mangeårig aktiv i arbejdet med marginaliserede og udsatte mennesker på Vesterbro. Susanne har dybgående kendskab til mennesker med prostitutionsskader via sit arbejde.

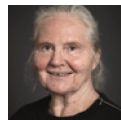
Suzanne Moll

Bibliotekarudannet med en række chefstillinger bag sig, blandt andet hos Kvinno, Radio24syv, DR, BT og TV2 Radio.

Lole Møller

Tidligere landssekretær for Socialpolitisk Forening. Lole har været engageret i det socialfaglige arbejde samt det socialpolitiske arbejde i Enhedslisten i en årrække.

Susanne Arnskjold, suppleant

Socialrådgiver og tidligere områdechef og specialkonsulent for Socialforvaltningen i Københavns Kommune.

Christen Sørensen, suppleant

Professor i økonomi og tidligere formand for Det Økonomiske Råd (overvismand) samt tidligere formand for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

DE NUVÆRENDE MEDARBEJDERE

LEDERTEAMET

Flora Ghosh

Stifter og direktør
flora@livarehab.dk

Pernille Kaas

Projektchef
pa@livarehab.dk

Annelise Murakami

Udviklingschef
annelise@livarehab.dk

ADMINISTRATION OG SEKRETARIATET

Charlotte Lund

Kommunikations- og
dokumentationskonsulent
kommunikation@livarehab.dk

Amalie Stenhøj Andersen

Frivillighedskoordinator
frivillighed@livarehab.dk

Palle Bo Hansen

Regnskabsansvarlig
regnskab@livarehab.dk

LIVAREHAB FREDERIKSBERG

Birgit Petersson

Psykiatrisk konsulent.
Psykiater og speciallæge
i psykiatri

Sofie Stender

Autoriseret psykolog

Camilla Weltz

Autoriseret psykolog
camilla@livarehab.dk

Charlotte Hansen

Socialrådgiver
social1@livarehab.dk

Lise Schiølin

Socialrådgiver
exit@livarehab.dk

Lisbeth Nordahl

Designer, LivaCreation
livacreation@livarehab.dk

Clara Skou

Studertermedhjælp
clara@livarehab.dk

Neuta Anthonipillai

Køkkenmedarbejder

LIVAREHAB VORDINGBORG

Randi Øibakken

Autoriseret psykolog
randi@psykologkonsulenterne.dk

Maria Lorentzen

Socialrådgiver
ml@livarehab.dk

Signe Lauritzen

Projektmedarbejder
signe@livarehab.dk

Gratis anonym rådgivning:

53 71 61 06

LIVA - FORENINGEN MOD SKADEVIRKNINGER AF PROSTITUTION

GRUNDVÆRDIER

Flora Ghosh

Anerkendelse

Brug af begrebet anerkendelse i LivaRehab tager afsæt i den tyske filosof Axel Honneth. Honneth opstiller nogle etiske og moralske kriterier, som han mener udgør en minimumsbetingelse for, at et menneske kan udvikle et positivt selv og realisere sig som menneske. Med denne teori om anerkendelse ønsker Honneth at beskrive de mest elementære betingelser for et godt liv - uden at udtale sig om, hvordan dette liv konkret skal leves.

Socialfilosofiens opgave er ifølge Honneth at kritisere de forhold i samfundet, der krænker menneskelivet og forhindrer mennesket i at realisere sig selv. Honneth betragter sin teori som en moralsk grammatik om sociale konflikter og de gensidige moralske krav, som social interaktion forudsætter. Når et menneske krænkes, afføder det en uretfærdighedsfølelse, som – hvis det er muligt at generalisere uretserfaringen til en bredere kreds – kan resultere i kollektive kampe for anerkendelse. Hvis krænkelsen derimod forbliver en individuel erfaring, kan konsekvensen være identitetstab, skade og lidelse. Vi arbejder derfor for at generalisere krænkeserfaringer, så de ikke individualiseres.

Honneth taler om, at anerkendelsesidealet skal være empirisk forankret med henvisning til dårligt stillede menneskers moralske erfaringer. Deres oplevelser af at være usynliggjorte, stigmatiserede og retsløse indeholder en indirekte appel om anerkendelse. Det normative anerkendelsesideal begrundes med

At arbejde med mennesker med prostitutionserfaring, mennesker, der er udsat for vold i nære relationer, mennesker, der har været udsat for incest og overgreb, opfordrer til ligeværdige samtaler, anerkendende møder og en respektfuld, solidarisk adfærd af alle - behandlere, frivillige og ansatte. Mennesker, der henvender sig hos os, har været udsat for stigmatisering både fra deres nære miljø og fra det offentlige. Derfor er det ikke nok at stræbe efter ligeværdighed i samtaler med målgruppen. Det er yderst vigtigt, at socialt arbejde med denne gruppe af mennesker er baseret på et klart værdigrundlag for at sikre et samarbejde, der kan være med til at sikre ejerskab for eget liv. På LivaRehab arbejder vi ud fra og praktiserer anerkendelse på en empowermentbaseret tilgang til rehabilitering.

henvisning til den vrede, harme og skam, som manglen på anerkendelse afstedkommer.

De mennesker, der henvender sig til LivaRehab, kan ses som en underprivilegeret gruppe i dagens Danmark, der gennemgående har fortællinger om krænkeserfaringer på forskellige arenaer i deres liv. Det er derfor vigtigt, at medarbejdere og frivillige lærer at anerkende den enkelte person ud fra såvel teorier og såvel som den enkeltes kræn-

kelseserfaring, så det afspejles i LivaRehabs praksis.

Honneth hævder, at menneskelig opblomstring er afhængig af gensidige anerkendelsesrelationer inden for tre sfærer: kærlighed, ret og etisk liv. Kort sagt indbefatter anerkendelse hos Honneth en tanke om, at et menneske skal have opfyldt tre grundlæggende forhold (anerkendelsesrelationer):

- Kærlighedsanerkendelse. Det handler om menneskets emotionelle kontakt i intime menneskelige relationer, fx kærligheds- og venskabsbånd mellem personer, som står hinanden nær. Det handler ikke mindst om forholdet mellem mor og barn, hvor det lille barn i kraft af moderens kærlighed efterhånden lærer at være alene med sig selv. Vissheden om kærlighedsforholdets kontinuitet udvikler en basal selvtillid, som er forudsætning for, at barnet kan indgå positivt i andre sociale relationer.

Hos LivaRehab erfarer vi, at de fleste er blevet krænket ved incestuøs overgreb, vold og/eller omsorgssvigt fra de var børn. De har oplevet vold i deres voksenliv enten hos de-

res samlevende/ partnere, og deres selvtillid er næsten i bund, når de henvender sig til os. De har enorm stor mistillid til omgivelserne og endnu større mistillid til offentlige myndigheder. Derfor er genskabelse af tillid vigtigt i vores arbejde med målgruppen. Vi arbejder med brobygning mellem den enkelte deltager og det offentlige system.

- Retlig anerkendelse. Det vil sige respekt for borgerens rettigheder og anerkendelse som gyldigt medlem af samfundet. Den retslige anerkendelse er betingelsen for, at et menneske kan opnå selvagtelse som borger. Selvagtelse er betinget af, at mennesket bliver anerkendt som et autonomt handlende medlem af samfundets fællesskab på lige fod med alle andre.

Hvis den enkelte ikke opnår denne anerkendelse, vil pågældendes muligheder for at deltage i offentlige anliggender blive svækket, hvilket medfører tab af selvagtelse som borger. Retlig anerkendelse er ikke bare et skjold, der beskytter individets muligheder for selvrealisering. Den retlige anerkendelse har en afgørende betydning for individets muligheder

for at udvikle et positivt forhold til sig selv. I kraft af anerkendelse kan et individ se sig selv som en person, der er ligeværdig med andre medlemmer af samfundet og derfor kan stille krav på lige fod med alle andre.

Hvis der i samfundet og i institutionerne ikke er reel anerkendelse af det enkelte individs ret og værd, nytter det ikke meget med formelle rettigheder.

Hos LivaRehab erfarer vi, at sociallovgivningen, herunder serviceloven, mangler klare retningslinjer og paragraffer, der anerkender mennesker med problemer relateret til prostitutionserfaringer, der kan give dem rettigheder til at få det bedre med lovbestemte løsningsmuligheder, altså anerkendelse. Mange oplever desuden ikke blive anerkendt i den retslige sfære pga. manglende implementering af lovgivning. Det kan være, at man ikke får kontanthjælp, enkelttydelser eller revalidering, selvom man opfylder alle lovens krav.

- Social værdsættelse eller solidarisk anerkendelse. Det er en grundbetingelse for, at et individ kan udvikle en følelse af selvværd. Hvis et menneske skal udvikle et positivt selvforhold, er det ikke tilstrækkeligt, at dette menneske anerkendes som juridisk person på lige fod med alle andre. Hvor den retlige anerkendelse er en anerkendelse af alle som ligeværdige medlemmer af et retligt fællesskab, er solidarisk anerkendelse en værdsættelse af den enkeltes individuelt valgte livsveje.

” Vi forstår begrebet solidaritet på samme måde som Honneth: Det vil sige som bygget på følelser af sympati. Man kan kun tale om 'solidaritet,' når mennesker deler interesser, bekymringer eller værdier. I socialt arbejde indtager solidaritet med socialt udsatte ikke en så fremtrædende plads

som kravet om, at der skal frembringes målbare resultater. Solidaritet er en følelse, der bliver skabt mellem mennesker, og som er fremmede for sammenhold. Det arbejder vi på at skabe i LivaRehab.

Solidaritet er i vores perspektiv også en institutionel og retlig anerkendelse, som ikke er en anerkendelse af konkrete egenskaber og værdier, men en anerkendelse af, at alle skal have samme muligheder for at forfølge en vision om det gode liv.

Mennesker med prostitutionserfaring, uanset om man får skader af prostitution eller ej, oplever ikke at blive værdsat. Kvinder, der har været udsat vold i nære relationer, bærer rundt på de samme følelser. De oplever ikke, at de får mulighed for at følge deres vision af det gode liv. Derfor er det vigtigt i vores arbejde at understøtte deltagernes egne visioner om det gode liv og kæmpe for, at skader og konsekvenser af prostitution bliver anerkendt hos myndigheder og beslutningstagere.

Vi ser en anerkendende tilgang som grundbetingelsen for overhovedet at få Liva-deltagere i tale, og for at de kan opnå ejerskab til de forløb, der sættes i værk. En anerkendende tilgang i mødet med det andet menneske er ligeledes afgørende for at kunne eliminere eller reducere noget af den modstand, som de fleste nærer mod det offentlige system.

Det er centralt for vores anerkendende arbejde, at individet ikke må blive usynligt for medarbejderne. Usynlighed er en af de største farer ved manglende anerkendelse. Derfor bliver der i LivaRehab arbejdet meget med at anerkende den enkeltes unikke personlighed, problematikker og behov for hjælp. Vi praktiserer et miljø, som er fordomsfrit og solidarisk.

Vi er helt klar over, at vi ikke kan erstatte den mangel på kærlighedsanerkendelse i nære relationer, som for fleste stammer tilbage fra barndommen. Men vi bruger teorien

til at forstå deltagernes mangel på tillid og selvtillid, og vi bestræber os på at skabe tillid mellem målgruppen og socialarbejderen.

At anerkende en person med prostitutionserfaring indebærer respekt som etisk person, dvs. som et menneske med en moralsk ret til at blive set og hørt. Hermed mener vi, at den enkelte ikke bare er set eller registreret, men er synlig som en moralsk autoritet, som hver enkelt medarbejder har pligt til at tage hensyn til.

For praktisk socialt arbejde betyder det for os at understøtte målgruppens rettigheder, dvs. medvirke til at sikre, at mennesker med prostitutionserfaring får samme behandling som andre i det offentlige system. Det kan f.eks. være ved at deltage i møder og gøre målgruppen klar over dens rettigheder overfor kommunen, fogedretten, skattemyndigheder, sundhedsvæsenet og lignende.

En Liva-deltager udtrykker sin oplevelse med hjælp hos os sådan her: "Jeg har udviklet mig rigtigt meget. Her bliver jeg set og respekteret som den, jeg er. Det hjælper virkelig med gode samtaler med personalet".

Derfor er det vigtigt at have fokus på, at:

- den enkelte deltager er i centrum
- den enkeltes barrierer og ressourcer anerkendes
- den enkelte føler sig synlig som hovedaktør i sit eget forløb

Vi er vidne til, at de fleste mennesker i prostitution er fattige. For de flestes vedkommende har dårlig økonomi og fattigdom været en af de væsentligste årsager til, at de er startet i prostitution. Derfor er vi også bevidst om anerkendelse og økonomisk omfordeling bør gå i hånd i hånd.

Her henter vi inspiration fra Nancy Fraser (2003), som har kritiseret Honneth for at ignorere den økonomiske dimension af anerkendelse. Derfor er en vigtig komponent i socialt arbejde med Liva-deltagere, at der bliver taget hånd om deres økonomiske situation. Fraser har desuden blik for køn og kønnets betydning som afgørende i forhold til de rettigheder, der formelt og reelt er adgang til, såvel som de praksisser, der knytter sig hertil.

Grunden til, at anerkendelse er vigtigt i det sociale arbejdes praksis, skyldes ikke så meget moralske hensyn, som er centrale i Honneths teori, men især det helt praktiske forhold, at anerkendelse har vist sig at være en helt central forudsætning for en effektiv social indsats.

Empowerment

For os i LivaRehab betyder empowerment: Støtte til at blive hovedaktør i eget liv. Den britiske socialarbejder og -teoretiker Malcolm Payne definerer empowerment således:

"Empowerment søger at hjælpe klienter med at opnå handlekraft og beslutningsmagt i deres egne liv ved at reducere konsekvenserne af sociale eller personlige forhindringer for at udøve magt, øge klienternes handlekapacitet og selvtillid til at udøve magt og overføre magt fra grupper og enkeltpersoner." (Payne:2005)

For socialarbejderne betyder det at støtte individet i at opnå handlekraft i eget liv.

Erfaringen fra LivaRehab er, at empowerment kan medføre, at:

- den enkelte øger sin handlekapacitet i takt med sit øgede selvværd
- den enkelte bliver bedre i stand til at finde sine ressourcer og styrker
- den enkelte bliver opmærksom på styrkerne ved at handle sammen med andre

En Liva-deltager fortæller: "Jeg har jo altid gerne villet, men aldrig troet, at jeg kunne – jeg havde i hvert fald ikke turde søge ind på en uddannelse lige foreløbig, hvis det ikke var for LivaRehab".

Sådanne oplevelser er hyppige. Samlet set er det udtryk for, at en empowermentbaseret tilgang kan være effektiv.

Den centrale pointe er, at den sociale indsats ikke kun handler om at hjælpe mennesker med konkrete problemer – psykisk eller fysisk sygdom, fattigdom, problematiske relationer til familie eller andre – men at man har fokus på at understøtte personen og sætte vedkommende i stand til selv at kunne håndtere problemerne.

Det er vigtigt, at Liva-deltagere på længere sigt kan gøre sig uafhængige af socialar-

bejdere og kan være med til forandre deres egen situation, danne deres egne netværk. For medarbejderne betyder det at give indsigt og støtte til at styrke deltagerens agens og råderum samt at oplyse om rettigheder og handlemuligheder.

Rehabilitering

LivaRehabs arbejde læner sig op ad Rådet for Socialt Udsattes definition af rehabilitering:

”Rehabilitering er en helhedsorienteret proces, hvori et menneske, som har eller er i risiko for at få eller blive fastholdt i betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, får mulighed for at opnå og opretholde fysisk, psykisk og social formåen. Målet for den samlede rehabilitering fastlægges med den enkelte ud fra dennes egne behov” (*Rådet for Socialt Udsatte, Årsrapport 2011*).

Det understreges tillige, at hjælpen beror på en helhedsorienteret tværfaglig indsats, som tilrettelægges i samspil med den enkelte og de forskellige aktører, der er involveret i rehabiliteringsarbejdet.

Rehabilitering af socialt udsatte er ofte ikke en proces med en konkret tidsbegrænset indsats, som derefter kan sikre inklusion i samfundet, men i stedet en længerevarende indsats med efterfølgende efterværn. Det gælder i høj grad for borgere med prostitutionserfaring, som ikke bare har et enkeltstående problem, der kan løses gennem en kort proces og afgrænset behandling, men nærmere har et kompleks af f.eks. problematiske relationer, livsstil, økonomiske problemer, psykiske problemer og meget mere, hvor problemer og normalliv er tæt sammenvævet. Rehabilitering kan her tage længere tid og være en proces.

I LivaRehab består rehabilitering af samarbejde med den enkelte ud fra en helhedsorienteret tilgang.

Magt i arbejdet

Det er enormt vigtigt i vores organisation, at ansatte er opmærksomme på deres magt, selv om man ikke har en formel myndighedsfunktion. Hvis vi er uopmærksomme på mag-

ten og fornægter, at vi repræsenterer magt over for udsatte mennesker, der søger hjælp, kan vi heller ikke forholde os til, hvordan magten anvendes.

” Vores værdigrundlag - anerkendelse, empowerment og rehabilitering - rummer alle en dobbelthed af hjælp og magt. For selv om vi har en ambition om at hjælpe udsatte mennesker, rummer en hjælpende indsats altid et element af at tage føring og påvirke borgerne i en bestemt retning.

Som sociolog Grete Marie Skau skriver i 2001:

” Magtaspekter er altid til stede, uafhængig af aktørernes bevidsthed eller vilje. Er man ikke bevidst om magtaspektet, bliver det umuligt både at forandre og kontrollere det. Desuden er viden om den professionelle hjælperrolles indbyggede todimensionalitet (magt/kontrol og hjælp) en vigtig forudsætning for at kunne forstå, hvad der sker i den konkrete interaktion mellem klient og hjælper.

I forhold til mennesker med prostitutionserfaring er det meget vigtigt at holde sig det-

te for øje. For der er tale om en målgruppe, som i meget vid omfang forbryder sig mod de vedtagne regler for, hvad der er rigtigt og forkert at gøre.

Der flourer mange myter og holdninger om mennesker, der har været eller er aktive i prostitution, om voldsramte kvinder, om udsatte for overgreb. Alle har en mening om prostitution, om køb af sex, om voldsramte og om det sociale hjælpearbejde med disse mennesker, om hjælpen kun skal gives til udenlandske eller danske borgere, om folk selv har valgt prostitution, eller om det er et tvunget valg, om hvilke type prostitution, der bør udløse hjælp, om man skal betegne målgruppen som sexarbejdere eller prostituerede osv. Om man selv er ude om at blevet slået, osv.

Det er blandt andet derfor, vi skal være bevidste om vores egne positioner og normer. Det er en forudsætning for at kunne yde en ligeværdig og retfærdig behandling til dem, hvis levevis, erfaringer og opførsel ikke stemmer ens med vores. Alternativet er, at man risikerer at fordømme deltagere unødvendigt.

Redskaber i vores arbejde

Arbejdet med mennesker med kaotiske problemer kan ikke løses, hvis der ikke er klare metoder til stede. Derfor er det vigtigt for os at have en systematisk tilgang til arbejdet. Det betyder ikke, at man kan følge en fast manual, men at man skal være systematisk i den forstand altid at følge en helhedsorienteret tilgang, hvor den enkelte kan vælge både tempo og løsningsmuligheder i samarbejde med behandlere. Det kan gøres ved at sikre gode samtaler og sørge for at etablere tillidsfulde relationer – to ting, som også ligger i den anerkendende og empowerment-baserede tilgang.

Gode samtaler

Alle førstegangssamtaler i LivaRehab begynder med en introduktion af medarbejderen og en sætning: "Hvad kan vi gøre for dig?"

Det er vigtigt at skabe tillid og tryghed i den første kontakt. Meget få begynder på eget initiativ at tale om prostitution eller overgreb og vold hos offentlige myndigheder. Men vi ople-

ver, at deltagere åbner op, efterhånden som man føler sig velkomne og trygge.

Vi bestræber sig på at se problemerne med udgangspunkt personens egen beskrivelse og forståelse i stedet for at identificere et objektivt problem, som man så kan igangsætte behandling af. Vi er nysgerrige og finder løsninger i samarbejde med den enkelte.

Det er vigtigt, at der skabes et rum, hvor den enkelte ikke oplever skamfølelser over deres situation. For så får man ikke adgang til de problemer, som prostitutionserfaringerne medfører.

Den gode relation

En tillidsfuld relation, som er baseret på faglighed og personlighed, er nøgleordet i et konstruktivt arbejde. Mange dem, vi møder i vores arbejde, har oplevet svigt tidligere i livet og har svært ved at stole på andre. Her er det vigtigt at etablere en relation, der vækker tillid og fortrolighed, og det kan tage tid.

Den bedste forudsætning for tillid er, at den enkelte føler, at man bliver taget alvorligt, at man bliver set, og at ens erfaringer og behov for støtte bliver anerkendt. Men det er ikke nemt at skabe tillid til den enkelte, uanset hvor dygtig og empatisk en medarbejder er. Det kræver tid med oprigtighed.

En god relation indebærer også tilgængelighed. Mennesker med en kaotisk tilværelse kan ikke nødvendigvis løse deres problemer i arbejdstiden. Derfor er det vigtigt, at vi er indstillet på nogle gange at være tilgængelige også uden for normal kontortid eller uden for aftalte tidspunkter. Næsten alle, vi møder, har en uoverskuelig tilværelse. De har svært ved at holde aftaler både med os og med offentlige myndigheder. Ikke nødvendigvis fordi de ikke vil, men for de flestes vedkommende pga. mangel på overblik. Til gengæld har disse mennesker behov for stor fleksibilitet og tilgængelighed til at løse "akut opståede" problemer hos socialarbejderen eller hos psykologen, jobcoachen m.v. Det er her den enkelte medarbejder har mulighed for at skabe den gode relation, hvor man synliggør, at man vil det bedste for den enkelte.

De fleste deltagere har oplevet at blive set

ned pga. deres valg af prostitution, pga. incest og overgreb. Derfor er det alfa og omega i relationsarbejde med målgruppen, at de enkelte oplever respekt fra os og oplever medmenneskelighed. Det er et krav til alle medarbejdere, at de skal kunne vise menneskelighed via omsorg og respekt for mennesker - uden fordomme og gennem en individuel tilgang.

Tværfaglighed og helhedsorienteret tilgang

Komplekse problemer kan kun løses med en helhedsorienteret tilgang og ikke med monofaglig hjælp. Derfor er det enormt vigtigt for os at inddrage tværfaglig og tværsektoriel ekspertise. Her er gældsrådgiver, psykolog, socialrådgiver, psykiater, træner i selvforsvar, virksomhedskonsulent, mentor, jobcenter- og socialcentermedarbejdere, eksterne behandlere med mere alle vigtige i forhold til at nå en løsning, der tilgodeser Liva-deltagere.

I servicelovens er fastlagt, at en social indsats skal være helhedsorienteret og afpasset efter den enkeltes behov. Den skal desuden forebygge forværring og forbedre muligheder for livsudfoldelse. I socialt arbejde med dem, vi møder, er den pointe utrolig vigtig, fordi problemer er så mangesidede, at det er umuligt for kun én faggruppe fra en sektor at nå en god løsning.

” Jeg ville jo egentlig kun have samtaler med psykologen. Men socialrådgiveren foreslår, at hvad så med at jeg også fik styr på min gæld, lavet et budget, lærte at forsvare mig selv. Det satte tanker i mig. Jo, jeg havde en elendig økonomi, jeg fik tæv af mænd. Derfor gav det mening for mig at modtage andre tilbud. Deref-

ter begyndte jeg også komme ind i deres designerværksted, og nu tænker jeg på at finde et rigtigt arbejde eller minimum et frivilligt arbejde.

Deltager

LIVAREHAB

LivaRehab er et rehabiliteringstilbud, der tilbyder en helhedsorienteret og individuelt tilrettelagt indsats til mennesker med følger fra skader af prostitution, vold og seksuelle overgreb. Vi fokuserer på mennesker, der - på grund af prostitutionsskader og/eller vold af fysisk, psykisk og seksuel karakter samt senfølger af incest - behøver støtte til rehabilitering og til at overkomme et familie- og arbejdsliv.

Det første center, LivaRehab, blev stiftet i 2011 på Frederiksberg. Det andet center blev stiftet i 2016 i Vordingborg. Siden stiftelsen har omkring 800 mennesker fået hjælp og støtte hos LivaRehab.

Vi arbejder sammen med offentlige og private organisationer. Vi indgår individuelle aftaler om, hvad vores bistand skal bestå af for at nå opstillede mål for den enkelte. Vi har et særligt fokus på udsatte kvinder. Vi arbejder primært med kvinder med dansk, sydøstasiatisk, østeuropæisk, mellemøstlig og afrikansk baggrund, men vi arbejder også med mænd og transpersoner. Vi har i en årrække også gennemført særlige forløb for grønlandske kvinder.

Alle der, henvender sig til LivaRehab, er betegnet som deltagere.

VISION

LivaRehab tilbyder helhedsorienteret hjælp og støtte til mennesker med skadevirkninger fra prostitution, vold, incest og seksuelle overgreb. LivaRehab er blevet etableret i 2011 og har støttet flere hundrede kvinder, mænd og transpersoner med at genfinde fodfæste i eget liv. Der er både LivaRehab på Frederiksberg og LivaRehab i Vordingborg.

Mennesker, der henvender sig til og får støtte på LivaRehab, er deltagere - ikke klienter. Betegnelsen 'deltager' er, mener vi, med til at gøre mennesker handlende og aktivt deltagende til at forandre deres livsomstændigheder. For at sikre et vellykket forløb er det essentielt, at deltageren selv tager magten tilbage over eget liv. Som tværfagligt tilbud er det vores opgave at støtte op om den beslutning og de bestræbelser, der fører til dette.

Det var visionen om hjælp og støtte til selvhjælp, der i 2009 lagde grundstenen for LIVA – Forening mod skadevirkninger af prostitu-

tion, der stiftede LivaRehab. Det er de principper, vi efterlever i dag. Liva er forkortelse for Liv, Integritet, Viden og Arbejde. Det er en RSV-godkendt almennyttig forening med et sygdomsbekæmpende, socialt og velgørende formål.

” Jeg har lært meget om mig selv. Hvordan jeg kan tackle mine problemer og har fået redskaber til at arbejde med mig selv. Nu kan jeg se, at der er håb forude. Før turde jeg ikke tro på, at det nok skulle gå, men sådan har jeg det nu.

Deltager

BEGIVENHEDER I 2017

2017 har været et begivenhedsrigt år. Vi brugte året til at klarlægge vores visioner for en forankring, så vi kan fastholde og udvikle de gode medarbejdere og frivillige, vi har ansat. Vi arbejdede og arbejder stadigvæk for at finde den bedst egnede fysiske ramme til vores arbejde, hvor der også skal skabes midlertidige botilbud. Organisationsændringer, vækst og økonomiske usikkerhed skabte udfordringer. Der blev holdt fokus på vores arbejdsopgaver og arbejdsmiljø ved at ændre organisationsstruktur, tilbyde flere arbejdsmiljødage, supervision og ansætte nye. Vi fik flere nye medarbejdere og sagde farvel til mange.

I 2017 har LivaRehab opnået det hidtil højeste antal henvendelser. I 2016 var tallet 210, og i 2017 var det vokset til 355.

Fra september 2017 har vi påbegyndt et stort landsdækkende projekt målrettet mennesker med prostitutionsskader med et hovedfokus på målgruppen fra Region Hovedstaden og Region Sjælland. Projektet er støttet af Satspuljen.

I 2017 har vi søgt om at blive godkendt som VISO-leverandør til delområdet "Vold i nærrelationer".

VISO's rådgivning er gratis og landsdækkende

Den skal bidrage til, at specialiseret viden kommer til gavn dér, hvor behovet er. VISO kan blandt andet medvirke til at give en bedre forståelse af de problemstillinger, der kendetegner situationen for en person, der er været udsat for vold i nære relationer. VISO's funktion er vejledende. Den kan rådgive eksempelvis en kommune eller en person til at vælge behandling og videre forløb.

Vi kan med stolthed og ydmyghed fortælle, at vi er blevet godkendt som VISO-leverandør på delområdet Vold i nærrelationer fra den 1. maj 2018 og de næste fire år. LivaRehabs opgaver for VISO består af specialrådgivning og udredning i de mest komplicerede og specialiserede sager indenfor vores felt.

I VISO-sager foregår arbejdet altid lokalt hos dem, opgaven handler om. Vi skal derfor til at køre rundt til og navigere som specialistkonsulenter i institutioner, bosteder, krisecentre, forvaltninger mv. i hele landet.

Womens March

Den 21. januar deltog LivaRehab i den verdensomspændende *Womens March*, der skulle sætte fokus på sexisme og overgreb på kvinder. LivaRehabs parole var: "Solidarity With Those Exploited For Sex And Labour." Trods kulde og weekend mødte flere medarbejdere og frivillige op til demonstrationen.

Undervisning af studerende

I 2017 har vi undervist HF-studerende fra Silkeborg, udveklingsstuderende fra USA samt socialrådgiverstuderende fra København og Odense.

Kampdag fra blokken

På kvindernes internationale kampdag den 8. marts hyldede LivaRehab virkelighedens prinsesser og deres kampe og sejre. Ønsket var at gøre op med en tendens til at tale OM udsatte kvinder - ikke mindst medvirkede i den

prisbelønnede dokumentarserie *Prinsesserne Fra Blokken* - mens vi sjældent taler MED dem.

Hofdame Eva Marie Rødbro, instruktøren bag *Prinsesserne Fra Blokken*, besøgte os sammen med en af programmets hovedpersoner til en snak om, hvordan systemet opleves fra blokken, og hvordan vi kan gøre det bedre.

Flora Ghosh var inviteret til at holde tale til arrangementet *De fattige åbner Folketinget*.

Oplæg hos Soroptimist International i Sønderborg

Den 10. maj holdt Flora Ghosh foredrag om "Vold mod kvinder" hos Soroptimist Internationals afdeling i Sønderborg. Det primære fokus var på voldens konsekvenser i nære relationer.

Børnefattigdom: Nej tak-koalitionen

Sammen med en række andre aktører, herunder en række fagforeninger og sociale NGO'er med fokus på udsatte børn og unges trivsel, har LivaRehab deltaget i et fælles

arbejde for at sætte fokus på en stigende børnefattigdom. Det har blandt andet givet sig udtryk i en uddeling af stafetten "Børnefattigdom - NEJ TAK" til Jan Sjursen fra Rådet for Socialt Udsatte på Folkemødet på Bornholm og en fælles kronik i Berlingske.

Folkemødet på Bornholm

Også i 2017 var LivaRehab aktive på Folkemødet på Bornholm. Vi deltog i tre aktiviteter. Debatterne Unge til salg - gråzoneprostitution i børneværelset? hvor deltog vi sammen med Laust Westtoft fra LOS og Kvinfos tidligere direktør Nina Groes; Lænker vi udsatte kvinder? hos Civiltinget med Jann Sjursen fra Rådet for Socialt udsatte, Liva-bestyrelsesmedlem Christen Sørensen, Lise Lotte Hansen, der forsker i køn og arbejdsmarked på RUC. Derudover holdt Flora Ghosh tale ved overdragelse af stafetten "Børnefattigdom – nej tak."

LivaRehab på Copenhagen Pride

Liva-deltagere, medarbejdere og frivillige fra LivaRehab gik med i årets Copenhagen Pride. Vi var festligt klædt i Livas signaturfarver. Det blev en festlig og sjov dag for alle i højt solskin.

Loppedag på Vesterbro

I september tog deltagere og medarbejdere til loppedag på Vesterbro for at skabe synlighed. En god dag med mulighed for at tale med folk, sælge varer og hverve medlemmer.

Flora Ghosh - 50 års fødselsdag og indsamling

I oktober fejrede vi 50 års fødselsdag for Flora Ghosh. Det blev en festlig dag med deltagelse af mange af LivaRehabs støtter samt nuværende og tidligere deltagere. Flora Ghosh ønskede sig støtte til LivaRehabs arbejde, og det fik hun. Mange tak for støtten.

Flora Ghosh genudpeget til Rådet For Socialt Udsatte

I november blev Flora Ghosh ministerudpeget til at tage endnu en periode i Rådet For Socialt Udsatte. Her vil hun fortsat være en

stærk stemme på prostitutions-, vold- og udsatteområdet samt sikre, at der kommer fokus på social og kønslig slagside af samfundets udvikling. Det er hendes tredje periode som medlem af rådet.

Konference om vores arbejde med Tryg Ungdom

Onsdag den 13. december afholdt LivaRehab Vordingborg en velbesøgt konference, "Unge på udkanten," om udsatte unges vilkår og støttemuligheder. Konferencsalen var fyldt med engagerede politikere, socialarbejdere, politi og andre med særlig interesse for området. Vi takker de sydsjællandske samarbejdspartnere, vores ansatte og frivillige i Vordingborg samt Tryg Ungdom for støtten til at gennemføre projektet. Konferencen og projektet var støttet af TrygFonden og Vordingborg kommune.

Juleaktiviteter

Traditionen tro uddelte LivaRehab også i 2017 julehjælp til deltagere - primært deltagere med hjemmeboende børn. Takket være OAK Foundation, private bidrag og Københavns

Kommune kunne vi tildele ca. 85 gavekort, så udsatte kvinder og børn kunne holde jul. Vi holdt desuden en velbesøgt julefrokost for Liva-deltagere, frivillige og medarbejdere.

LivaRehabs deltagerorienterede arbejde i 2017

Økonomiske reformer, ikke mindst kontanthjælpsloftet, fik for alvor betydning i begyndelsen af 2017. Det har påvirket mange deltageres økonomi og boligsituation. Det har præget LivaRehabs fokusområder, hvor gældsrådgivning og dialog med jobcentre samt socialforvaltninger om deltagernes økonomiske situation er intensiveret. Det er stadig en prioritering for LivaRehab at fortælle politikere og medier om negative konsekvenser og risiko for øget kønslig og social slagside af reformerne. Vi inddrager både lønnende og frivillige medarbejdere i alle forløb efter behov. Alt deltagerarbejdet er tværfagligt.

Send 100 kr. via MobilePay til 62320 med din email-adresse. Så bliver du medlem. Taksten er for folk, der har et ordinært arbejde.

Send 75 kr. via MobilePay til 62320 med din email-adresse. Taksten er for folk, der er på overførelsesindkomst.

For virksomheder er prisen 2.500 kroner om året.

Du kan også sende støttebidrag via MobilePay.

Medlemskampagne

Generalforsamling og bestyrelsen har i 2017 besluttet sig for, at vi skal have flere medlemmer. I 2016 havde vi 140 medlemmer. Derfor gik vi i gang med en SMS- og MobilePay-kampagne. Nu er det nemmere og hurtigere at blive meldt ind via MobilePay

Den anonyme frivillige rådgivning

Det første skridt mod at søge hjælp er ofte det sværeste. Det er derfor vigtigt for LivaRehab, at det gøres så let tilgængeligt som muligt for potentielle deltagere. Den anonyme frivillige rådgivning indebærer, at man gennem telefon eller mail kan komme i kontakt med en socialfaglig medarbejder. Sammen kan det her aftales hvilken slags rådgivning, der er brug for. I 2017 fik LivaRehab 354 henvendelser i vores rådgivning. Det er en stigning sammenlignet med 2016 og foreningens hidtil højeste antal.

Socialrådgivning

Efter et par anonyme frivillige rådgivninger bliver man henvist til en socialrådgiver. Der er p.t. fem uddannede socialrådgivere i LivaRehab. Socialrådgiveren er ansvarlig for visiterende samtaler samt for at deltagerne modtager relevante tilbud både hos os og hos eksterne samarbejdspartnere.

Socialrådgiveren er blandt andet koordinator og tovholder på hvert enkelt forløb, ansvarlig for opfølgning og inddragelse af de øvrige faggrupper samt ansvarlig for, at evalueringsskemaer bliver udfyldt. Et samlet og forpligtende forløb hos en socialrådgiver indeholder rådgivning, vejledning og støttende samtaler med henblik på at blive i stand til at mestre eget liv med fokus på handlemuligheder, agens og selvmobilisering.

Psykologsamtaler og gruppeforløb

LivaRehab har tradition for at ansætte autoriserede psykologer. Psykologerne er forpligtet til at implementere projektmål, som vedrører deres arbejdsområde. De tilbyder individuelle samtaler og gruppeforløb, tilbyder assessment-samtaler, der kan bruges af deltagerne hos de offentlige myndigheder.

Psykiatriske samtaleforløb

Psykiatriske samtaler er en vigtig del af vores arbejde.

Birgit Petersson, som er psykiatrisk konsulent for LivaRehab, fortæller:

”Som socialpsykiater er det vigtigt at samle alle ”enderne” i den pågældendes

sag. En vigtig faktor er familiehistorien. Hvilken disposition til psykisk eller fysisk sygdom er der i familien. Hvad har opvækstbetingelserne været? Har der været stabile personer, eller har alt eller meget været kaos? Har der været misbrug? Har der været vold eller seksuelle overgreb? Har der været stabilitet og kærlighed i perioder? Hvordan var skolegangen og forholdet til venner? Har der været kræfter til at tage en uddannelse, og hvordan har livet i øvrigt formet sig. Hvordan har muligheden for at klare sig økonomisk været? Er der børn? Hvordan klarer de sig? Er der psykisk sygdom? Er der fysisk sygdom? Er der undersøgelser eller behandling i gang, skal dette i givet fald fremmes? Skal der sættes ind akut eller kan der ske henvisning til andre instanser? Alt dette for at afklare graden af psykosocial sårbarhed lagt i barndommen.

Dette angiver, hvor mange kræfter den pågældende har, og hvilke adfærdsmæssige mønstre, den pågældende har måttet klare sig med gennem opvæksten.

Er der akutte traumer, der kræver psykoterapi eller anden behandling, som er nødvendig for, at der overhovedet kan ske en ændring/fremgang for den pågældende? Er der brug for diagnosticering i forhold til den hjælp, der kan søges i det omgivende samfund? Skal der skrives erklæringer? Kort sagt, hvordan støtter og hjælper man bedst, når man har alle trådene samlet, hvoraf kun nogle er nævnt her. Alt sker i samarbejde med den pågældende og i fortrolighed. Det er et stort arbejde at arbejde med sårbare eller psykisk syge mennesker. Men det hjælper og er meningsfyldt.”

Jobcoaching

Både socialrådgivere og frivillige jobcoaches giver vejledning i arbejde, uddannelse og opkvalificeringsforløb. Det sker for at afdække potentialer og udvikle kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet. Der gives også hjælp til ansøgninger og CV-skrivning.

Magdalena Zajfman, frivillig jobcoach, fortæller om sin rolle:

“Jeg bruger rigtig meget af min erhvervs erfaring på området, både som ansøger, som HR rekrutteringskonsulent og som deltager i jobsamtaler. Hvad virker og hvad virker ikke? Hvordan tager man styringen over sin egen samtale, i stedet for at bliver overrasket over spørgsmålene fra virksomheden, som har indkaldt. Og så anvender jeg i lige så høj grad erfaringer fra min egen rejse, når jeg har søgt jobs.

Desuden anvender jeg utrolig meget teori omkring effektiv erhvervsdokumentation, som arbejder meget med at målrette den skrevne information til modtagerne. Jeg anvender teori om kognitiv læring og forandringsledelse. Hvornår oplever folk modstand. Og hvordan håndterer vi den, så modstanden mod nye oplevelser ikke bliver en nedtur resten af livet, men blot et bump på vejen hen mod målet. Jeg anvender rigtig mange spørgsmål, så deltageres egne svar bliver øjenåbnere for dem, og de selv kan se, at de har det i sig, som skal til for at tage en relevant uddannelse eller søge et relevant job.”

Netværksdannende aktiviteter

LivaRehab danner ramme om en række netværksdannende aktiviteter. Herunder fælles måltider, fælles deltagelse i interne såvel som eksterne foredrag og øvrige arrangementer, filmaften, juleklip, deltagelse i loppemarkeder med videre.

Mentorordning

En mentor hjælper og vejleder Liva-deltagere til at mestre faglig udfordring samt støtter dem i at blive socialt, fysisk og psykisk rustet til at påbegynde/fastholde beskæftigelse eller uddannelse. En mentor kan ligeledes yde støtte i forhold til kontakt med jobcenter, andre sociale tilbud, bolig, netværk, økonomi samt til at opnå struktur i hverdagen.

Økonomisk rådgivning

Mange af LivaRehabs deltagere oplever akutte økonomiske behov, en situation der blev intensiveret i kølvandet på reformer såsom kontanthjælpsloftet. Gæld og manglende midler er en alvorlig fastholdelsesmekanisme i udsathed. Derfor er gældsafvikling og hjælp til enkeltydelser en vigtig del af LivaRehabs arbejde.

Den grønlandske indsats

Udover at deltagere med grønlandsk baggrund indgår i samtlige af LivaRehabs tilbud, tilbyder LivaRehab på Frederiksberg også en række indsatser målrettet udsatte kvinder med grønlandsk baggrund. De kontakter os pga. prostitutionsskader, vold, misbrug, hjemløshed, overgreb, psykiske problemer, ensomhed og fattigdom. Der er yderligere udfordringer, der særligt rammer denne gruppe. Eksempelvis sprogvanskeligheder, eksklusion og omverdenens negative fordomme om gruppens etnicitet.

I løbet af 2017 har LivaRehab lavet et omfattende arbejde i forhold til denne gruppe. Der har været tilbudt et særligt længerevarende forløb på LivaRehab med tilbud om rådgivning, gruppesamtaler, bisidderordning samt psykologisk og socialfaglig indsats. Der er også udført et omfattende udgående og opsøgende arbejde på andre socialfaglige tilbud i København, hvor der har været afholdt kortere forløb med socialfaglig rådgivning, foredrag og vejledning – herunder Sundholm, Christiania og Cafe Klare. Vi har haft berøring med 75 mennesker i den grønlandske indsats.

LivaCreation

LivaCreation er en socialøkonomisk design-virksomhed, der producerer, markedsfører og sælger produkter - og lige nu: interiørprodukter lavet af tekstiler. LivaCreation startede som et to årigt projekt i marts 2016. Her får Liva-deltagere mulighed for at komme tættere på arbejdsmarkedet via forskellige former for praktik og ordninger.

Vi har besluttet at fortsætte LivaCreation efter endt bevilling, selvom LivaCreation ikke er blevet en overskudsgivende enhed. Det er vores mål, at vi skal arbejde målrettet, så overskuddet investeres i virksomheden - og dermed i LivaRehabs deltagere i fremtiden.

Alle produkter er håndlavede og produceret i Danmark efter filosofien "køb bedre - køb mindre" - derfor benyttes genbrugsmaterialer, når det er muligt. Produktionen varetages og fremstilles af LivaRehabs deltagere under en designers vejledning. Deltagerne har i mange tilfælde stået uden for det ordinære arbejdsmarked i mange år. Vores vision er at opkvalificere dem fagligt, give dem et arbejds- og socialfællesskab, erfaring med at passe et arbejde og ikke mindst at styrke deres selvværd. I 2017 blev blandt andre Arken, Kyoto, Stig P og Aros føjet til listen over forhandlere af vores design, og endnu en gang stod LivaCreation bag årets børnesagspris, uddelt af Børnesagens Fællesråd.

LivaRehab: Tryk Ungdom/Evaluering

Siden januar 2016 til december 2017 har vi gennemført et projekt med støtte fra TrykFonden for at kunne tilgodese unge mellem 18 og 30 år på Sjælland, herunder Syd- og Vestsjælland, Lolland, Falster og Møn.

”LivaRehab: Tryk ungdom” har tilbudt anonym åben rådgivning, psykolog og netværksfremmede forløb. Vores tilbud har været målrettet unge mellem 18-30 år, der har haft oplevelser med prostitution og seksuelle overgreb. Mange af de unge slås ikke kun med ét problem, men med komplekse kombinationer af gæld, mangel på bolig, misbrug, prostitution, fysiske og psykiske problemer, social isolation, spinkelt netværk og mange andre udfordringer.

Syd- og Vestsjælland er et område i Danmark, der er ramt af høj arbejdsløshed og manglende uddannelse – ikke mindst blandt unge. De unge oplever og har for få handlemuligheder deres sårbare position taget i betragtning. Projektets resultater peger på et behov for at sikre en bedre social infrastruktur og et tværsektorielt samarbejde lokalt for at afhjælpe problemet og give de unge en ny chance i livet.

Projektet har haft form af et samlet forløb med 10-20 gruppesamtaler med 4-6 deltagere, som individuelle forløb bestående af minimum fire samtaler eller som en kombination af de to.

Projektet er afsluttet med en evalueringsrapport udarbejdet af Camilla Schwalbe ved SIVIL og to forankringskonferencer. I de næste to år vil LivaRehab arbejde for at forankre metoder og de gode og brugbare resultater i samarbejde med lokale politikere, embedsmænd og de andre sociale organisationer.

I 2018 påbegynder et nyt projekt på det samme område, men med flere tværsektorielle samarbejdspartnere. Projektet hedder ”LivaRehab: Trivsel og forandring.” Det er støttet af TrykFonden og skal tilgodese unge mellem 18 og 35 år.

LivaRehab: Bedre trivsel og forebyggelse blandt anbragte børn og unge

Projektet er støttet af VELUXFONDEN siden august 2016 og afsluttes i sensommeren i

2018. Det er et metodeudviklingsprojekt målrettet socialarbejdere til forebyggelse af gråzoneprostitution blandt udsatte børn og unge.

LivaRehab har i sit arbejde fokus på børn og unge, der er anbragt på opholdssteder, og som er i gråzoneprostitution eller i risiko for at komme det. Projektet har som overordnede indsatsområde undervisning af fagpersonale på opholdssteder for børn og unge for at sikre en kvalificeret forebyggelsesindsats samt metodeudvikling. Derudover styrker projektet de truede børn og unges agens og forebygger på længere sigt, at børn og unge ender i gråzoneprostitution.

Projektets formål er

- at facilitere og skabe yderligere viden om gråzoneprostitution
- at udvikle pædagogiske redskaber til fagpersonale
- at forebygge yderligere udsathed hos anbragte unge

Det indebærer to dimensioner: en procesorienteret undervisningsdel og en produktorienteret del i form af pædagogiske redskaber som led i en forebyggende indsats mod yderligere udsathed.

Undervisningen, der hører til den procesorienterede del, har til formål at styrke de professionelle kendskab til gråzoneprostitution ved hjælp af en grundig introduktion til problemfeltet, der kan anvendes fremadrettet til at identificere problemer og handle på baggrund heraf.

Målgruppen for projektet er primært fagpersonale med en velfærdsprofessionel baggrund: pædagoger, socialrådgivere, lærere m.v. ansat på opholdssteder.

Målgruppen er sekundært de børn og unge, der er i fare for at ende eller er i gråzoneprostitution.

I alt er der afviklet 39 undervisningsforløb i 2017.

Den geografiske radius for projektet er hele Sjælland. Foreløbig status for undervisningsforløb er i alt 42 opholdssteder. Vi forventer at undervise flere opholdssteder end de estimerede 50.

Der er generel stor tilfredshed med undervisningen. Det er ikke overraskende, i og med at undervisningen foregår på opholdsstederne og tager afsæt i deres konkrete kontekst såvel som deres praksis, og underviserne er begge rutinerede i at undervise.

Der gives udtryk for et behov for en større viden om gråzoneprostitution blandt deltagerne efter første undervisningsgang.

Vi har i indeværende periode haft fokus på at skærpe redskabsdelen i undervisningsforløbet for at sikre en implementering af handleplanen m.v.

De juridiske aspekter har betydning for opholdsstedernes arbejde, når unge er i gråzoneprostitution. Der ligeledes fokus på forankringsdelen institutionelt, da det er afgørende, at handleplanen og undervisningens indhold forankres og anvendes i det videre pædagogiske arbejde for at modvirke gråzoneprostitution.

Et andet kvalitativt mål i projektet er, at de to dages undervisning giver en generel opkvalificering i, hvad der kan karakterisere børn og unges livsmuligheder og livsbetingelser på baggrund af den chanceulighed, der har dannet baggrund for deres anbringelse. Målsætningen for arbejdet med gråzoneprostitution er, at styrke dannelsen af et aktivt medborgerskab, hvor de unge på sigt får mulighed for at deltage i samfundet, særligt med fokus på uddannelse m.v.

Projektet afsluttes med en ekstern evaluering, foretaget af Analyse og Tal, og med en konference i september 2018. Vores mål er, at vi fortsætter med undervisningen og styrker fagpersonale til at forebygge (gråzone) prostitution efter endt projektførløbet.

” Jeg har ikke tænkt på det, før I sagde det: Men det er jo påfaldende, at vi har nedskrevne regler om, hvor tit vi må tage kæledyr med på arbejde. Men ikke ét ord om de unges seksuelle sundhed

Kursusdeltager på projektet

Fra Exit til Inklusion (Vejen ud af prostitution)

Projektet er støttet af satspuljemidler fra august 2017. Formålet med "LivaRehab: Fra Exit til inklusion" er at forbedre livskvaliteten for dem, der ønsker eller er i gang med at forlade prostitutionsmiljøet ved at tilbyde bistand, rådgivning og støtte til et liv uden prostitution. Det handler om at vise flere valgmuligheder, som borgerne selv kan vælge, mellem samtidig med at de får psykosocial støtte til at få det bedre.

” I projekt Bedre Trivsel oplever vi et stort og udtalt behov for opkvalificering af de velfærdsprofessionelle. Deltagerne efterspørger viden, konkrete handlingsplaner og et øget beredskab ift. at forebygge gråzoneprostitution. Ligeledes efterspørges et forbedret samarbejde med de øvrige aktører på det sociale område for at sikre unge anbragte bedre valgmuligheder. Der er et stort behov for en generel opkvalificering blandt døgn- og opholdssteder i forhold til at sikre seksuel sundhed, kropslig selvbestemmelse og fokus på at forhindre, at unge går ind i gråzoneprostitution

Annelise Murakami

Det helt overordnede formål er at tilbyde et helhedsorienteret rehabiliteringsforløb og en koordineret indsats til at styrke deltagernes handlekompetencer, forbedre deres helbred og psykosociale tilstand samt berede vejen for, at kvinder, mænd og transpersoner, der kan magte det, kan vende tilbage til arbejdsmarkedet og komme ud af deres udsatte livsomstændigheder.

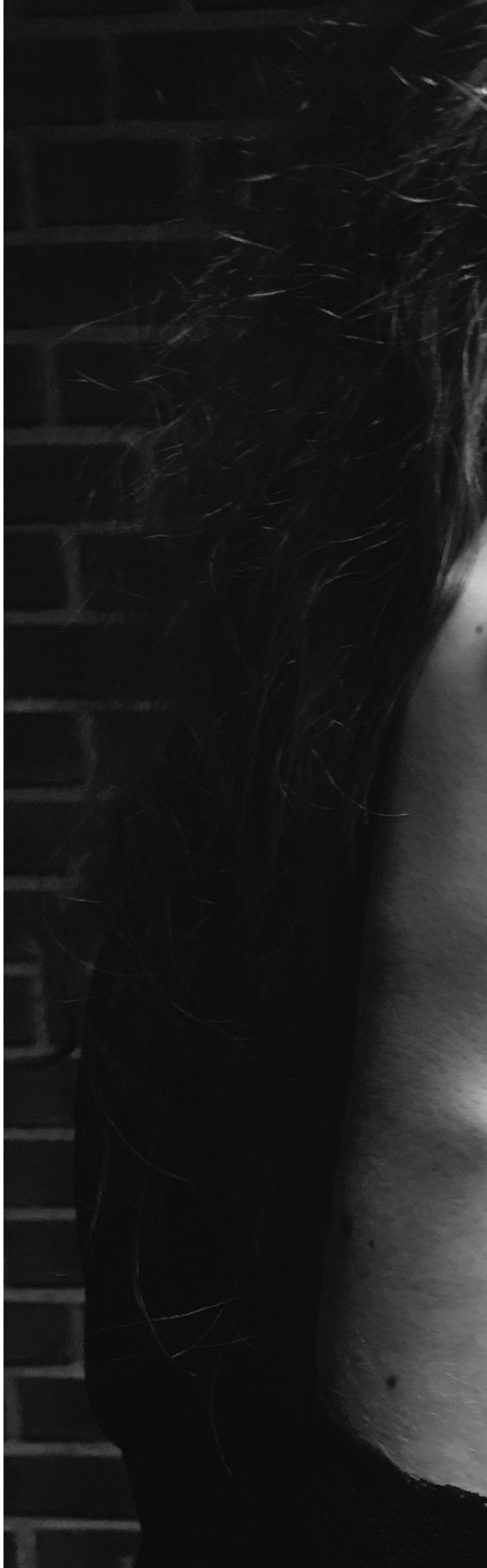
Vi definerer udsatte livsomstændigheder som følgevirkninger af prostitution, angst, depression, søvnløshed, social isolation, psykisk sårbarhed, ensomhed, gæld, hjemløshed, alkohol/stofafhængighed, dårligt fysisk helbred, mangel på uddannelse og/eller arbejde mv.

Der er blandt andet ansat to exitmedarbejdere for at dække København, hovedstadsområdet, Sjælland, Lolland, Falster og Møn.

Socialpolitisk arbejde og talervirksomhed

En væsentlig del af LivaRehabs arbejde er at udbrede metoder og erfaringer med relevante aktører. 2017 bød blandt andet på:

- Møder med en række politiske aktører i stat, regioner og kommuner
- Undervisning for studerende fra blandt andet DIIS, DPU samt Aalborg Universitet Sydhavn
- Taler til demonstrationer og arrangementer, eksempelvis ved Folketingets åbning
- Deltagelse i høringer blandt NGO'er og på Christiansborg
- Møder med social-, ligestillings- og beskæftigelsesordførere fra samtlige af Folketingets partier. Kommunalt har vi året igennem været i tæt kontakt med især København, Frederiksberg, Vordingborg, Næstved og Faxe Kommune
- Oplæg i en række byer. Udover Region Hovedstad og Region Sjælland har LivaRehab blandt andet besøgt Århus, Sønderborg, Næstved, Nykøbing Falster og Odense
- Indlæg i Social Årsrapport om gråzoneprostitution
- Kontinuerlig pressetilstedeværelse

LIVAREHAB I MEDIERNE

Vi har en ambition om at være synlige i det danske mediebillede gennem eksempelvis kronikker om eller kommentarer til aktuelle sager. For LivaRehab er også et videnscenter. Det betyder, at vi har en forpligtelse til at bidrage til samfundsdebatten med vores erfaringer og metoder. Med afsæt i vores faglige ekspertise arbejder vi målrettet på at nå ud til såvel socialpolitiske aktører, potentielle deltagere som politiske beslutningstagere. Derfor er det vigtigt for os med kontinuerlig synlighed i medier, der giver LivaRehabs navn, metoder og resultater adgang til forskellige målgrupper.

Direktør: Hvad gør Politiken egentlig selv for at fremme ligestillingen på Folkemødet?

Politiken lever ikke selv op til jeres flotte ligestillingsambitioner, når der stort set kun var hvide mænd på scenen til årets Folkemøde. Men kvinder og brune er sådan set også folket.

Flora Ghosh

Flora Ghosh er direktør for centeret LivaRehab, der hjælper mennesker med skadevirkninger fra prostitution, vold og seksuelle overgreb. Hun er uddannet socialrådgiver og cand.scient.soc. Som feminist er hun bevidst om, at forskellige former for undertrykkelse spiller sammen. Dermed opfatter hun sig som en intersektionel feminist og har været medlem af Dansk Kvindesamfund i et par år.

over for kritik. Styrelsen er meget turel feminisme, som f.eks. når jeres landske kvinders problemstilling med til at sætte dagsordenen. En LivaRehab er også styrelsesmedlem i Dansk Kvindesamfund, og hendes engagement for kvinder og børn, hvorfor jeg er blevet medlem.

Hvad er det vigtigste ligestillingsmål for dig lige nu, at fattigdom er et stigende problem for kvinder og børn. Der er meget port, der viser, at antallet af fattige er fordoblet fra 2002 til 2015.

Hvad tænker du er specielt for udvalgte i modsætning til udsatte mænd?

»For udsatte kvinder, som er et

Prinsesserne fra Blokken og kampkage

På behandlingscenteret LivaRehab på Frederiksberg bliver kampdagen markeret med arrangementet 'Kampdag fra virkeligheden: Prinsesserne tager ordet', hvor instruktøren bag dokumentarserien 'Prinsesserne fra Blokken', Eva Marie Rødbro, samt nogle af de medvirkende fortæller om, »hvordan systemet opleves fra blokken, og hvordan vi kan gøre det bedre».

Bagefter serveres der kampkage og politisk debat med folketingsmedlem og LivaRehab-bestyrelsesformand Yildiz Akdogan (S) og Marion Pedersen, der er tidligere folketingsmedlem for Venstre.

LivaRehab arbejder til dagligt med at behandle og hjælpe mennesker, der er blevet skadet som følge af prostitution, vold, incest og seksuelle overgreb. Centeret er åbent for alle, men hjælper især udsatte, enlige kvinder med børn.

Kampdag fra virkeligheden: Prinsesserne tager ordet. 8. marts kl. 13-15. LivaRehab, Dronningensvej 4, st., Frb. Entré 120 kr., gratis for medlemmer af Foreningen Liva. Book plads til arrangementet på presse@livarehab.dk.

Flere og flere børn og voksne på bunden af samfundet efterlades i fattigdom

Fattigdom er en af de stærkeste fastholdelsesmekanismer i udsathed, og det er bekymrende, at den vokser i disse år.

At fattigdom er i stigning, kommer ikke som en overraskelse for os, der til daglig arbejder med udsatte mennesker. Forårsollen er begyndt at skinne udenfor, men flere og flere børn og voksne på bunden af samfundet

LISBETH NORDAHL

- 48 år. Uddannet beklædningsformgiver og voksenunderviser hos Haandsarbejdets Fremme i 1996.
- Videreuddannelser: Tilsætter, merkonom i markedsføring, Niels Brock.
- Skabte brandet Hübsch Und og solgte engros med produktion i Polen frem til 2006.
- Måske den mest succesfulde

er meget større end de fleste, hvor symaskinen skulder mod skulder. Men hvordan griber man det? Hvordan håndterer man det? – og holder fast i kvaliteten? Jeg beder dem om at holde det i hånden. Helt enkelt et stykke a-å, og hæng det på. Jeg er ikke hvid nok til at gøre det ordentligt. Jeg er ikke hvid nok til at gøre det ordentligt.

LivaRehabs tilstedeværelse i medierne steg 27 procent fra 68 Infomediahits i 2016 til 87 i 2017

Debattinlæg 2. MAR. 2017 KL. 23.05

FLORA GHOSH
Direktør LivaRehab

FÅ DEBATTEN I DIN INDBAKKE
En gang om ugen får du de skarpeste og mest tankevækkende indlæg fra Danmarks bedste debatnivers

Indstalt din email

KVINDERNES KAMPDAG

Feminist: Ligegyldig kritik stjæler kvindekampens fokus

Vi har ikke brug for stemmer, der kun kritiserer fra debatspalterne, men for folk, der gør en forskel i den virkelige verden.

Man ved, at Kvindernes Internationale Kampdag er lige på trapperne, når medierne debatsider begynder at gløde af en særlig type indlæg. Den er sikker hvert år.

8. januar • TORSDAG 14. DECEMBER 2017

FAKTA

Vælg selv en juleselv

1. Udvælg en juleselv...
2. Udvælg en juleselv...
3. Udvælg en juleselv...

Maraton med nissehug på

1. Maraton med nissehug...
2. Maraton med nissehug...
3. Maraton med nissehug...

Over 100 unge har fået hjælp efter vold, incest og prostitution

1. Over 100 unge har fået hjælp...
2. Over 100 unge har fået hjælp...
3. Over 100 unge har fået hjælp...

helt lille. Intet i min opvækst var normalt.

»Jeg burde have opsøgt behandling, eller kommunen burde have tilbudt det. Jeg burde have fået hjælp til at bearbejde de ting, der var sket.«

En tyk mur

Behandlingen hos LivaRehab var en væsentlig årsag til, at Laura kom helt ud af prostitution og fik det bedre. Det kræver både viljestyrke og hjælp, forklarer hun. Men perioden som prostitueret har kostet. Hun har svært ved at lære nye mennesker at kende. Især mænd.

»Jeg har svært ved at skabe tætte relationer, det har jeg virkelig. Hvis jeg møder en mand, og han snakker om sex, så er det ud. Jeg skal være helt sikker på, at fyren tager mig for, hvem jeg er, og intet andet. For kunne jeg godt være med på noget, men sådan er jeg slet ikke mere.«

Prostitutionen har medført, at Laura har overskredet sine egne grænser så meget, at hun har opbygget en tyk mur, som hun selv forklarer det.

»Jeg var kun prostitueret i få år og kun et par dage om ugen. De, der har været prostituerede i mange år, må være helt ødelagte.«

Laura
Tidligere prostitueret

frejmaden@information.dk

- Ikke en målgruppe, vi kender nok til

1. Ikke en målgruppe, vi kender nok til...
2. Ikke en målgruppe, vi kender nok til...
3. Ikke en målgruppe, vi kender nok til...

Snoet vej fra Bangladesh

50 kvinder har søgt asyl i Danmark og har været udsat for vold og prostitution i Bangladesh.

1. 50 kvinder har søgt asyl...
2. 50 kvinder har søgt asyl...
3. 50 kvinder har søgt asyl...

ALT ER SYET I HÅNDEN & FRA BUNDEN

1. Alt er syet i hånden & fra bunden...
2. Alt er syet i hånden & fra bunden...
3. Alt er syet i hånden & fra bunden...

Det er dejligt at hjælpe

50 år i dag, Flora Ghosh, der er født i Bangladesh, tog initiativ til LivaRehab, der hjælper mennesker, som er skadet af prostitution og seksuelle overgreb.

1. Det er dejligt at hjælpe...
2. Det er dejligt at hjælpe...
3. Det er dejligt at hjælpe...

Mandag d. 25. sep 2017 - kl. 10.40

Blowjobstol gav Sille ækle minder: Løber mig koldt ned ad ryggen

Pas på med at byt sex for en seng at sove i lyder det fra en tidligere hjemløs kvinde til nationen!

STATUS PÅ 2017

Størstedelen af deltagerne i 2017 har været med i mere end ét forløb. Det er ikke muligt at angive et eksakt tal for personsammenfald, da man flere steder har mulighed for at være anonym. For de flestes vedkommende er vejen ind i LivaRehab gået gennem den anonyme rådgivning. Det unikke ved LivaRehab er, at vores tilbud skræddersys efter den enkeltes behov. For eksempel kunne vi tilbyde danskundervisning, da de kommunale tilbud havde lange ventelister.

Indsatser i 2017

- Anonym rådgivning: Støttetilbud over mail, telefon og lukket chatforum, der varetages af socialfaglige og frivillige medarbejdere.
- Socialrådgivning: Koordinering af interne såvel som eksterne social-, sundheds- og beskæftigelsesfremmende tilbud. Det sker i samarbejde med deltagerne og de relevante aktører såsom kommune, uddannelsessted, hospital eller jobcenter.
- Pædagogiske tilbud - til at højne kompetencer hos deltagerne.
- Psykologisk/psykiatrisk bistand: Gruppeforløb og individuelle samtaler. Ydermere laver vi udredninger, statusrapporter og handleplaner for den enkelte deltager.
- Økonomisk rådgivning: Støtte fra frivillige fagpersoner til at afvikle gæld, der er en af de tungeste fastholdelsesmekanismer i udsathed.
- Rehabiliteringsforløb: Koordineret forløb som indeholder flere af ovenstående tilbud. Indholdet i rehabiliteringsforløbene sammensættes ud fra den enkelte deltagers behov.
- Den grønlandske indsats: Rådgivning, gruppesamtaler, bisidderordning, inklusion og socialfaglig indsats målrettet udsatte kvinder.
- Virksomhedskonsulent og jobcoaching: Rådgivning og hjælp i forhold til eksem-

pelvis jobmuligheder, jobcoaching, praktikforløb, opkvalificering, uddannelse og udvikling af arbejdsmarkedstilknytning.

- Arbejde i LivaCreation: Mulighed for arbejdsprøvning, »snusepraktik« eller praktikforløb. Her arbejdes med mødetider, design, produktion, lagerarbejde, lettere markedsføring og sociale kompetencer.
- Mentor: Vi finder den helt rigtige mentor, der indgår i et godt samspil med borgeren, og som både kan støtte og inspirere.
- Netværksdannelse: Mulighed for at deltage i sociale og undervisningsmæssige aktiviteter med ligesindede og frivillige.
- Pædagogiske måltider: Tre gange om ugen bliver der serveret både morgenmad og frokost til Liva-deltagere på Frederiksberg. De relevante medarbejdere deltager i måltiderne.

ØKONOMI

LivaRehab har ikke noget fast økonomisk grundlag, men modtager løbende støtte med offentlige og private midler samt har indtægter fra salg af produkter til butikker og eksportise til kommuner.

Vi har i 2017 modtaget støtte og bevillinger fra:

- OAK Foundation
- Annie og Otto Johs. Detlefs' Fond
- Trygfonden
- VELUXFONDEN
- P. F. Johanne og Bertrand Olsens Legat
- BYGMA Fonden
- Aase og Ejnar Danielsens Fond
- C. W. Strandes Legatfond
- Børne- og Socialministeriet
- Københavns kommune
- Frederiksberg Kommune
- Soroptimisterne i Sønderborg
- Næstved Kommune
- Private donationer og medlemsbidrag

FRIVILLIGE

Der er omkring 60 frivillige tilknyttet LivaRehab. De er - ligesom LivaRehabs ansatte – omfattet af den udvidede tavshedspligt. Der er frivillige socialrådgivere, psykologer, advokater, gældsrådgivere og designere. I samarbejde med LivaRehabs frivillige kræfter er der etableret anonym rådgivning, opsøgende arbejde, kursusaktiviteter og netværkscaféer, som støtter deltagerne med at genfinde styrke og skjulte ressourcer. Frivillige er en uvurderlig ressource for arbejdet i LivaRehab. De bringer en stærk faglighed til vores aktiviteter, fx i gældsrådgivningen, hvor vi har frivillige med økonomisk og finansiel baggrund. Endnu vigtigere bidrager de med deres tid og engagement. Det gør, at vi, frivillige og ansatte i fællesskab, kan løfte mere og sørge for, at endnu flere får hjælp.

” Da de frivillige har så stor betydning for LivaRehab, mener jeg, det er essentielt, at de føler sig værdsat og anerkendt i organisationen. Derfor arbejder jeg for at sikre, at de frivillige har indflydelse og medbestemmelse i forhold til de opgaver, de løser, såvel som det frivillige miljø i LivaRehab.

Amalie Stenhøj Andersen,
frivillighedskoordinator

MÅLSÆTNINGER FOR 2018

Foreningen har i flere år ønsket at søge godkendelse efter ligningslovens § 8 A. Det første skridt består i at øge antallet af gavegivere i EU/EØS, så det årligt overstiger 100, hvor den enkelte gavegiver bidrager med minimum 200 kr., samt øge antallet af kontingentbetalende medlemmer i EU/EØS, så det overstiger 300.

Det er en opgave, at vi næsten ikke kan komme i mål med. Derfor er der et ønske fra den nuværende bestyrelse om, at der bliver udarbejdet en målrettet strategi til at blive godkendt efter ligningslovens § 8 A, så hurtigt som muligt.

Foreningen vil årligt øge vores kapacitet, geografisk såvel som størrelsesmæssigt, så vi

kan hjælpe flest mulige. Selvom vi er en frivillig forening, skal vi professionalisere vores organisation, så den matcher det store arbejde og ansvar, som vi dagligt påtager os.

Vi vil sikre kontinuerlige og permanente bevillinger, og på længere sigt vil vi have LivaRehab på finansloven. Til den tid skal vi arbejde på at gøre LivaRehab økonomisk bæredygtig via forankring. Derfor skal 2018 være det år, hvor vi kommer i gang med midlertidige botilbud.

Vi skal udvikle og styrke LivaRehabs viden- og metodeopsamling, så den bliver let tilgængelig. Derfor skal vi samarbejde med eksterne evalueringsinstitutter om dokumentations- og metodeudviklingsarbejde.

Vi skal blive ved med at styrke LivaRehabs kerneopgaver og sikre, at alle, der henvender

sig på LivaRehab, får hurtig og fyldestgørende hjælp på egne præmisser.

Vi skal udbrede kendskabet, omfanget og årsagerne til skadevirkninger af prostitution, vold og seksuelle overgreb samt give løsningsmuligheder. Derfor skal vores kommunikationsstrategi styrkes og målrettes.

Vi har fået et godt arbejdsmiljø, og det skal

vi være værne over hos medarbejdere og bestyrelse, såvel som hos vores gode frivillige.

Vi skal arbejde socialpolitisk, og vi vil skabe nationale rammer og handlingsplaner, der sikrer, at alle med skadevirkninger af prostitution, vold og seksuelle overgreb tages alvorligt og får den rette hjælp.

KAPITEL 2

EVALUERING

1. januar til 31. december 2017

FORORD

I dette kapital præsenterer vi i alt tre evalueringer. Den ene er intern og de to er eksterne. Evalueringerne viser, hvor kompleks en problematik LivaRehab arbejder med. Skadevirkninger efter prostitution, vold og seksuelle overgreb kan have komplekse negative konsekvenser, eksempelvis traumer, depression, angst, socialfobi, søvnproblemer, selvmordstanker, isolation, mindreværd, skyld og skam samt problematiske relationer til familie og netværk.

Det får i de fleste tilfælde følgeskab af andre problematikker, såsom økonomiske problemer, fattigdom, misbrug, gæld, hjemløshed, trusler, manglende uddannelse og langtidsledighed, der ligeledes medvirker til at fastholde folk i en udsat og sårbar position.

Med andre ord er der tale om en gruppe af mennesker, der kæmper med mange udfordringer og alt for få valgmuligheder i deres liv.

LivaRehabs deltagere slås med minimum to og i de fleste tilfælde en del flere af de ovennævnte problemer, som alle skal tages hånd om, hvis der skal skabes gode forudsætninger for livet efter vold, prostitution, overgreb eller incest. Her er det vigtigt at se på den enkeltes individuelle behov i netop den situation, som man er i her og nu. For komplekse problemstillinger kræver komplekse løsningsmuligheder.

Vi kan meget i LivaRehab; det viser både vores resultater og eksterne målinger. Men vi kan altid blive bedre, og det bliver vi kun, hvis vi løbende evaluerer vores arbejde og lytter til vores deltagere.

Derfor vil jeg gerne sige en dybfølt tak til LivaRehabs deltagere for at medvirke til evalueringer og spørgeskemabesvarelser. Tak til medarbejdere for at registrere deltagernes henvendelser og henvendelsernes karakter. Tak til medarbejdere og frivillige for deres store arbejde for LivaRehab og ikke mindst tak til de folk, der er modige nok til at bede om hjælp. Tak til vores samarbejdspartnere og bidragsydere for at give os mulighed for at række ud til så mange mennesker.

Her kan man dels læse uddrag fra LivaRehabs registrering af den interne data, evalueringen "Brugerprofil og virkningsevaluering 2017" udarbejdet af Analyse og Tal samt "LivaRehab: TrygUngdom," udarbejdet af SIVIL ud fra indsamlede data fra LivaRehabs to-årige projekt på Sjælland

De bedste hilsner

Flora Ghosh, direktør

April 2018

” For første gang i meget lang tid har jeg glædet mig til noget.

Nystartet deltager

” På Liva får de mig ikke til at føle mig unormal; jeg er okay som den, jeg er.

Deltager, LivaRehab

INTERN EVALUERING AF HENVENDELSER

METODER FOR DEN INTERNE DATAINDSAMLING

Dataregistreringen er udarbejdet med afsæt i LivaRehabs registrering af henvendelser i 2017.

Et henvendelseskema udfyldes første gang, når en deltager kontakter LivaRehab. Denne henvendelse kan foretages anonymt. Registrering af henvendelserne har til formål til at kortlægge deltagernes sociale, økonomiske og helbredsmæssige situation for at tegne en profil af LivaRehabs målgruppe.

Metodisk usikkerhed

Datagrundlaget viser, at der godt kan være tale om en underrapportering af både antal personer og tilhørende data. Det skyldes ikke mindst en række barrierer, der gør, at mange

af LivaRehabs deltagere fravælger at svare på alle spørgsmål, der bliver stillet i den første samtale.

Der tale om en udsat gruppe mennesker, der i mange tilfælde har årelang mistillid til 'systemet', som det tager tid og kræver arbejde at genvinde.

Deltagerne henvender sig til LivaRehab med nogle af samfundets allermost tabubelagte problemstillinger: Prostitution, seksuelt misbrug, incest, vold og gæld, der medfører massive komplekse psykiske og sociale belastninger. Det kan være meget svært for den enkelte at tale om, og det besværliggør dermed mulighed for at indsamle besvarelser.

FORLØB I 2017

I løbet af 2017 har LivaRehab igangsat 192 længerevarende forløb, hvoraf mange deltagere har været i mere end et forløb. For størstedpartens vedkommende er vejen ind i LivaRehab gået gennem den anonyme rådgivning.

Det er ikke muligt at give et eksakt tal for personsammenfald, da man i flere forløb har mulighed for at være anonym. Deltagerne har fundet frem til os via vores hjemmeside, sociale medier, gennem anbefaling fra tidligere deltagere, jobcenteret, pårørende, psykolog, læge, den sociale skadestue, andre NGO'ere med mere.

Det samlede antal forløb

LivaRehab har i 2017 fået **355 henvendelser** fra voksne. De kommer fra samtlige danske regioner og fordeler sig således:

Henvendelser

- Henvendelser (landsdækkende): 169
- Henvendelser (Sydsjælland): 64
- Henvendelser om julehjælp: 47 voksne (samt 37 børn)
- Det opsøgende grønlandske arbejde: 75

Længerevarende socialfaglige forløb

- Grønlandske forløb: 14
- Exit Prostitution: 13
- Forløb hos psykolog Frederiksberg: 24
- Forløb hos psykolog Vordingborg: 15
- Gruppeforløb hos psykolog: 27 gruppesessioner med 4 deltagere pr. gang
- Forløb hos psykiater: 30
- LivaCreation: 23
- Mentor: 41
- Ekstern praktik: 5

Opsøgende arbejde

- Opsøgende arbejde jf. Grønlandske indsats: 20 steder
- Opsøgende arbejde i Hovedstaden: 25 kommuner
- Opsøgende arbejde i Sjælland: 5 kommuner og 12 uddannelsessteder, NGO'er, sociale organisationer m.v.

- Opsøgende telefonisk arbejde i Hovedstaden og Sjælland jf. Exit til Inklusion projekt: 17

Måltider:

- Pædagogiske måltider: 265 gange

Sammenfatning af evalueringen for 2017

- 87 procent af henvendelser om gæld handler også om prostitution
- Halvdelen af henvendelser om overgreb handler også om vold
- Halvdelen af henvendelser om prostitution handler også om vold
- Henvendelser på Sydsjælland har i alle tilfælde, hvor det handler om prostitution/gråzoneprostitution, også handlet om anden udsathed.
- På Sydsjælland har 75 procent af tilfældene, hvor henvendelsen har handlet om incest, været fra personer under 20 år.
- Alle henvendelser har primært fundet LivaRehab gennem job- og rådgivningscentre, men et stigende antal finder selv information om centret via vores hjemmeside.
- LivaRehabs deltagere har massive, udviklede og komplekse problemer, der kræver en helhedsorienteret indsats at løse.
- Deltagere i LivaRehab har en dårligere sundhedstilstand end den generelle sundhedstilstand i Danmark.
- LivaRehabs deltagere har i de fleste tilfælde mere end tre problemer, der fastholder dem i en udsat position.
- Alle henvendelser har haft behov for en helhedsorienteret indsats.
- Det tyder på, at der er en sammenhæng mellem at være i prostitution og at have en baggrund med gæld og oplevelser med incest samt seksuelle overgreb.
- LivaRehabs deltagere kan komme ud af deres fastlåste position.
- Deltagerne oplever mærkbar forbedring af deres situation efter at være kommet i forløb hos LivaRehab.

TAL FRA LIVAREHAB FOR HELE LANDET

I 2017 modtog vi 169 henvendelser, hvoraf de 157 har registrerede årsager. Af dem var 141 kvinder, 14 mænd og 1 transperson.

Årsager til førstegang-henvendelse for at få støtte

- Prostitutionsskadevirkninger: 58
- Gråzoneprostitution: 18
- Seksuelle overgreb: 60
- Incest: 16
- Vold: 49
- Voldtægt: 16
- Psykiske problemer: 26
- Økonomi: 26
- Risiko for at miste bolig: 8
- Udfordringer med børn: 2
- Udfordringer pga. misbrug: 16
- Manglende eller usikker opholdstilladelse: 2
- Fysiske problemer: 16
- Andre problemer: 28

Alder

- Under 15: 2
- Under 18: 2
- 18-25: 24
- 26-35: 22
- 36-45: 21
- 46-55: 5
- 56-65: 1
- Ikke oplyst: 92

Geografisk spredning

I 2017 modtog LivaRehab for første gang henvendelser fra samtlige fem regioner. Bopælskommune blev oplyst i 135 af henvendelserne. De fordeler sig således:

Region Hovedstaden: 117

- Brøndby: 2
- Dragør: 1
- Frederiksberg: 11
- Frederikssund: 1
- Gentofte: 2
- Gladsaxe: 1
- Herlev: 1
- Hvidovre: 2
- København: 94
- Rødovre: 1
- Taastrup: 1

Region Sjælland: 14

- Guldborgsund: 1
- Næstved: 2
- Roskilde: 2
- Sorø: 1
- Vordingborg: 8

Region Syddanmark: 2

- Odense: 1
- Esbjerg: 1

Region Midtjylland: 2

- Favrskov: 1
- Viborg: 1

Region Nordjylland: 1

- Aalborg: 1

Her føler jeg mig ikke forkert eller unormal.

Deltager

TAL FRA LIVAREHAB I SYDSJÆLLAND

I 2017 modtog vi 64 henvendelser, hvoraf 47 var oplyst i køn (39 kvinder, 7 mænd og 1 transperson).

Årsager:

- Gråzoneprostitution: 7
- Prostitution: 3
- Vold: 21
- Incest og seksuelle overgreb: 36
- Dårlige relationer: 11
- Dårligt selvværd: 7
- Ledighed: 5
- Psykiske problemer: 24

Sammenfald i henvendelser

- Alle har oplevet vold, både fysisk og/eller psykisk i familien og i nære relationer
- Alle har problemer med lavt selvværd, manglende selvtillid og en oplevelse af ensomhed og isolation
- De fleste, der er i risikozonen for at have i gråzoneprostitution, er unge kvinder
- Mange har én eller flere diagnoser (depression, borderline, angst)
- Størsteparten har været udsat for incest i barndommen, seksuelle overgreb og/eller voldtægt begået af nært familie-medlem, (eks)kæreste eller bekendte
- De fleste har problemer med arbejdsløshed og/eller uddannelse

- De fleste har været tilknyttet psykiatrien én eller flere gange
- Mange har udfordringer ved fysisk kontakt og intimitet

Alder

- Under 18: 3
- 18-30: 37
- Over 30: 5
- Ikke oplyst: 19

Opdelingen under 30 versus over 30 skyldes, at centeret har unge som sit primære fokus.

Geografisk spredning

- Vordingborg: 19
- Guldborgsund: 24
- Faxe: 7
- Aalborg: 1
- Ikke oplyst: 13

” Det tog lang tid for mig at forstå, at I ikke var som de andre. Dem som altid har ment, at jeg bare var en lille lort. Men det gør jeg nu, og det rykker!

Deltager

EKSTERNE EVALUERINGER

Tryg Ungdom: Et projektmålettede unge på udkanten, der har haft oplevelser med prostitution og seksuelle overgreb.

Projektet er udarbejdet af SIVIL og Camila Schwalbe og udkom i januar 2018

- Af de unge, vi har været i kontakt med, har alle oplevet vold og psykisk vold i familien og i nære relationer.
- Alle har været udsat for incest i barndommen, seksuelle overgreb, voldtægt begået af nært familiemedlem, en partner eller en bekendt.
- Alle har problemer med lavt selvværd og manglende selvtillid.
- Mange af de unge har én eller flere diagnoser; de fleste har været tilknyttet psykiatrien én eller flere gange.
- Størstedelen af de unge har problemer med arbejdsløshed eller uddannelse og har begrænset økonomi.
- De fleste har dårlige eller manglende relationer til familie og venner, og mange har udfordringer ved fysik kontakt og intimitet.
- De unge er ensomme og isolerede. Deres fritidsliv er fraværende, og mange har ikke økonomi til at deltage i organiseret fritidsliv

Tryg Ungdoms evaluering viser, at deltagerne efter et endt forløb har oplevet følgende ændringer i deres liv:

En række deltagere meddeler, at de er flyttet hjemmefra, og at de undervejs i forløbet er begyndt at møde mere stabilt på deres uddannelser. En er flyttet til Aarhus for at starte på universitet.

Den første gruppe har oprettet en facebookgruppe, hvor de skriver sammen. De har sammen med deres psykolog aftalt, at de i fællesskab vil skrive en introduktion til Tryg Ungdoms arbejde. Det skal gøre det nemmere for de unge at dele deres oplevelser med

pårørende. De unge overvejer i den forbindelse at arrangere en aften for pårørende.

Deltagerne har givet udtryk for, at det var gavnligt at mødes i gruppen, fordi de får meget ud af at spejle sig i hinanden. Her ser de både uhensigtsmæssige overlevelsestrategier og mere sunde, balancerede tilgange, som de selv og andre benytter sig af.

Aktiviteterne, der understøttede netværksdannelse, har for nogles vedkommende medført, at deltagere har været uden for deres begrænsede lokale kontekst og fået en større mobilitet.

Det har været en væsentlig prioritet for Tryg Ungdom-projektet at få udbredt kendskab til problemstillinger om udsathed og gråzoneprostitution såvel som de metoder, vi arbejder med. Derfor har vi gennemført en række oplæg for i alt 370 unge. Oplæggene er foregået på uddannelsesinstitutioner i Vordingborg, Næstved, Guldborgsund og Faxe Kommune. Det er sket i tæt samarbejde med relevante lokale aktører, herunder sundhedsplejen, ungdomspsykiatrien samt medarbejdere i flere kommuners social- og sundheds- samt børn- og ungeforvaltninger.

Derudover er der etableret samarbejde med en lang række institutioner samt bo- og opholdssteder. Det har været en væsentlig hjørnesteen i Tryg Ungdom-projektet at sikre forankring og vidensdeling, med hvert sit fortegn, rettet mod risikogruppen og fagpersonale. Derfor er der også udviklet særskilt oplægs- og undervisningsmateriale, som er blevet anvendt på ugebasis, hvor Tryg Ungdom er blevet inviteret ud som ekspert og brobygger.

” Det er en god, homogen gruppe mht. livsomstændigheder og alder, og jeg oplever også, de kan bruge hinanden både som spejl og som stedfortrædende korrektion.

Randi Øibakken,
psykolog

EVALUERING AF LIVAREHABS DOKUMENTATIONS-VÆRKTØJ

Periode:

1. januar 2017 - 31. januar 2018

Udarbejdet af:

Analyse & Tal F.M.B.A

For mere information kontakt:

Pia Bang Jensen

Tlf. 28 93 41 12

pia@ogtal.dk

Databehandling, analyse & tekst:

Pia Bang Jensen og Nadia Engelst Rostved

BAGGRUND OM EVALUERINGEN

Indledning

Denne rapport er en evaluering af LivaRehabs projekt "Udvikling af dokumentationsværktøj" foretaget af analysebureauet Analyse og Tal i februar 2018. Evalueringen har til formål at dokumentere LivaRehabs styrkede dokumentationsindsats. Den styrkede dokumentationsindsats består i, at LivaRehab i samarbejde med Analyse og Tal har indsamlet før- og eftermålinger på deres indsatser. Før- og eftermålingerne består af et spørgeskema, som deltagerne i LivaRehabs tilbud har udfyldt ved hhv. begyndelsen og afslutningen af deres respektive forløb.

Rapporten indeholder en kvantitativ analyse af før- og eftermålingen bestående af deskriptiv analyse, dvs. frekvenstabeller og udvalgte krydstabeller.

Datagrundlag

Antallet af besvarelser i spørgeskemaet "Velkommen til LivaRehab – Din Start": 63.

Antallet af besvarelser i spørgeskemaet "Tak for din deltagelse i LivaRehab": 23.

For at kunne udtale sig om svarprocenter i de to spørgeskemaundersøgelser, er det nødvendigt at kende det samlede antal af påbegyndte og afsluttede forløb i perioden 1. januar 2017 til 31. januar 2018. Det har ikke været muligt at få oplyst disse tal.

Der er lavet frekvenstabeller på alle variable i hhv. før- og eftermålingen, og der er lavet krydstabeller på udvalgte variable. Vi vurderer, at det ikke er interessant at teste for statistisk signifikans på før- og eftermålingerne. Det skyldes, at datagrundlaget, særligt i slutspørgeskemaet, ikke er stort nok til at kunne bære test for statistisk signifikans.

Det betyder, at vi ikke kan udtale os om, hvorvidt der er signifikante forskelle på før- og eftermålingen. Dermed ikke sagt, at der ikke er forskelle mellem start- og slutmålingerne. Men grundet fænomenets størrelse, er det ikke muligt at påvise statistisk signifikante forskelle.

Forbehold

Den manglende viden om svarprocenterne betyder, at vi ikke kan vide, om data er repræsentative for hele LivaRehabs brugergruppe. Der foreligger ikke systematisk viden om hvilke brugere, der har svaret på spørgeskemaerne, hvorfor det ikke er muligt at vurdere hvilke brugergrupper, der eventuelt ikke er med i undersøgelsen.

Som beskrevet ovenfor er det ikke muligt at vurdere, om forskelle i før- og eftermålinger er statistisk signifikante. Det er ej heller muligt at vurdere, hvorvidt ændringer i eksempelvis deltagernes helbred før og efter deltagelsen i et forløb hos LivaRehab skyldes forløbet. Der sker mange ting i deltagernes liv, og de foreliggende data giver ikke sikker viden om, hvilke forhold der har været med til at forbedre deres selvvalgte helbred.

- 52,2% er enlige
- 76,2% har ingen hjemmeboende børn
- 23,9% har en eller flere hjemmeboende børn
- 23,9% har været anbragt uden for hjemmet i deres barndom, heraf 17,5 % i døgninstitution eller på opholdssteder.

HVAD ER DIN PRIMÆRE BESKÆFTIGELSE FOR TIDEN?

	Startspørgeskema		Slutspørgeskema	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Andet	24	38,1	11	47,8
Jeg er i skånejob, flexjob eller løntilskud	2	3,2	0	0
Jeg er ledig	24	38,1	8	34,8
Jeg er under uddannelse	12	19	3	13
Jeg har deltidsarbejde	1	1,6	0	0
Jeg har fuldtidsarbejde	0	0	1	4,3
Total	63	100	23	100

Hvad angår beskæftigelse, så angiver den største gruppe af respondenter i startspørgeskemaet, nemlig 38,1 procent, at deres beskæftigelse bedst betegnes som "andet". I slutspørgeskemaet er denne andel 47,8 procent. Andelen af ledige i startspørgeskemaet er lige så stor, nemlig 38,1 procent. I slutspørgeskemaet er denne andel 34,8 procent. 19 procent angiver i startspørgeskemaet, at de er under uddannelse. I slutspørgeskemaet udgør denne gruppe 13 procent.

HVILKE FORMER FOR INDTÆGTER HAR DU HAFT DEN SIDSTE MÅNED?

I forhold til indtægter den sidste måned har deltagerne i spørgeskemaet kunnet angive flere svar, hvorfor procenterne ikke summer til 100. 66,7 procent har i startspørgeskemaet haft indtægter fra kontanthjælp/ledighedsydelse. I slutspørgeskemaet er dette tal 60,9 procent. 17,5 procent i startspørgeskemaet har haft indtægter fra SU. I slutspørgeskemaet er dette tal 8,7 procent. I startspørgeskemaet angiver 9,5 procent, at de har haft indtægter i form af penge fra familie, venner og lignende. I slutspørgeskemaet er dette tal 13 procent. 7,9 procent angiver i startspørgeskemaet at de har haft indtægter fra sygedagpenge. I slutspørgeskemaet er dette tal 17,4 procent.

HVAD ER DIN LÆNGSTE GENNEMFØRTE UDDANNELSE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
9. eller 10. Klasse	17	27
Erhvervsfaglig uddannelse/ faglært	11	17,5
Gymnasial uddannelse	8	12,7
Har ikke gennemført grundskole/folkeskole	9	14,3
Kort videregående uddannelse	5	7,9
Lang videregående uddannelse	9	14,3
Mellemlang videregående uddannelse	4	6,3
Total	63	100

27 procent har 9. eller 10. klasse som den længste gennemførte uddannelse. 17,5 procent har erhvervsfaglig/faglig uddannelse som den længste gennemførte uddannelse. 14,3 procent har "ikke gennemført grundskole/folkeskole" som den længste gennemførte uddannelse, og andre 14,3 procent har lang videregående uddannelse som den længste gennemførte uddannelse.

SYNES DU SELV, AT DU FÅR NOK SØVN TIL AT FØLE DIG UDHVILET?

38,1 procent af respondenterne får efter eget udsagn aldrig eller næsten aldrig søvn nok til at føle sig udhvilet. 33,3 procent svarer, at de ikke tit nok får søvn nok og 28,6 procent svarer, at de som regel får søvn nok til at føle sig udhvilet. Svarprocenterne i slutspørgeskemaet ligner meget startspørgeskemaet inden for de enkelte kategorier. Hvis man antager, at det at få søvn nok til at føle sig udhvilet er en indikator på fysisk og mental sundhed, må man konkludere, at LivaRehabs brugergruppe i denne henseende er belastet, da næsten 40 procent aldrig eller næsten aldrig får søvn nok til at føle sig udhvilet.

HAR DU HAFT NOGEN AF NEDENSTÅENDE SMERTER OG PROBLEMER INDEN FOR DE SIDSTE 14 DAGE?

	Startspørgeskema		Slutspørgeskema	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Hovedpine				
Ja, meget	10	15,9	6	26,1
Ja, lidt	37	58,7	14	60,9
Nej	16	25,4	3	13
Nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig				
Ja, meget	30	47,6	8	34,8
Ja, lidt	28	44,4	9	39,1
Nej	5	7,9	6	26,1
Hurtig hjertebanken				
Ja, meget	13	20,6	9	39,1
Ja, lidt	25	39,7	10	43,5
Nej	25	39,7	4	17,4
Mavesmerte, ondt i maven				
Ja, meget	21	33,3	8	34,8
Ja, lidt	30	47,6	12	52,2
Nej	12	19	3	13
Total	63		23	

74,6 procent angiver i startspørgeskemaet, at de har haft hovedpine i en eller anden udstrækning inden for de sidste 14 dage. I slutspørgeskemaet er tallet 87,0. 92,0 procent angiver i startspørgeskemaet, at de har følt sig nedtrykte, deprimerede eller ulykkelige i en eller anden udstrækning inden for de sidste 14 dage. I slutspørgeskemaet er dette tal 73,9. 60,3 procent

angiver i startspørgeskemaet, at de har haft hurtig hjertebanken i en eller anden udstrækning inden for de sidste fjorten dage. I slutspørgeskemaet er dette tal 82,6. 80,9 procent angiver, at de har haft mavesmerter eller ondt i maven i en eller anden udstrækning inden for de sidste 14 dage. I slutspørgeskemaet er dette tal 87,0.

Hovedpine, nedtrykthed og depression, hurtig hjertebanken og ondt i maven er altså karakteristisk for en stor del af LivaRehabs brugergruppe. Alt sammen noget der peger på, at brugernes fysiske og mentale tilstand generelt set er dårlig, og at brugerne føler sig pressede og stressede af deres livssituation.

SKER DET NOGENSINDE, AT DU ER ALENE, SELVOM DU EGENTLIG HAVDE MEST LYST TIL AT VÆRE SAMMEN MED ANDRE?

	Startspørgeskema		Slutspørgeskema	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja, ofte	23	36,5	7	30,4
Ja, engang imellem	23	36,5	8	34,8
Ja, men sjældent	8	12,7	8	34,8
Nej	9	14,3	0	0
Total	63	100	23	100

73 procent angiver i startspørgeskemaet, at de ofte eller engang imellem er alene, selvom de har mest lyst til at være sammen med andre. I slutspørgeskemaet er tallet 65,2. Dette indikerer, at også ensomhed er udbredt blandt LivaRehabs brugere.

HVOR GAMMEL VAR DU, FØRSTE GANG DU SOLGTE SEX?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
11 år	2	11,8
14 år	3	17,6
17 år	4	23,5
18 år	2	11,8
22 år	1	5,9
23 år	2	11,8
25 år	1	5,9
26 år	1	5,9
28 år	1	5,9
Total	17	100

17 ud af startspørgeskemaets 63 respondenter, svarende til knap 27 procent, har haft erfaringer med salg af sex på et eller andet tidspunkt i deres liv. Ud af de 27 procent har lidt over halvdelen været under 18 år, første gang de solgte sex.

HAR DU ERFARINGER MED GRÅZONEPROSTITUTION?

23,8 procent har erfaringer med gråzoneprostitution enten én eller flere gange.

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR TRUSLER OM FYSISK SKADE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	4	6,3
Ja	15	23,8
Nej	44	69,8
Total	63	100

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET SKUBBET, REVET, RUSKET, SLÅET MED FLAD HÅND ELLER LIGNENDE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Ja	14	22,2
Nej	47	74,6
Total	63	100

**ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET SPARKET,
SLÅET MED KNYTTET HÅND ELLER GENSTAND?**

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	3	4,8
Ja	9	14,3
Nej	51	81
Total	63	100

**ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET KASTET IND MOD
MØBLER, VÆGGE, NED AF TRAPPER ELLER LIGNENDE?**

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Ja	9	14,5
Nej	51	82,3
Total	63	100

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR KVÆLNINGSFORSØG, ANGREBET MED KNIV ELLER SKYDEVÅBEN?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	3	4,8
Ja	6	9,5
Nej	54	85,7
Total	63	100

Ser man på de fem ovenstående spørgsmål, der alle på den ene eller den anden måde omhandler fysisk vold, det kan være trusler om fysisk skade, udsættelse for spark, slag, kast eller kvælningsforsøg svarer mellem 9,5 og 23,8 procent bekræftende. De hyppigste episoder, hvad angår fysisk vold, er henholdsvis trusler om fysisk skade og at blive skubbet, revet, rusket, slået med flad hånd eller lignende. Førstnævnte har cirka hver fjerde været udsat for. Og sidstnævnte har cirka hver femte oplevet. Hvorvidt nogle har været udsat for flere af de ovennævnte ting, er det ikke muligt at afgøre ud fra tallene.

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR UBEHAGELIG SEKSUELBEFØLING, BLOTTER ELLER LIGNENDE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	4	6,3
Ja	11	17,5
Nej	48	76,2
Total	63	100

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR FORSØG PÅ TVUNGENT SAMLEJE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Ja	11	17,5
Nej	50	79,4
Total	63	100

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR GENNEMFØRT TVUNGENT SAMLEJE?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Ja	5	7,9
Nej	56	88,9
Total	63	100

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR ANDRE SEKSUELLE OVERGREB?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	4	6,3
Ja	4	6,3
Nej	55	87,3
Total	63	100

Ser man på de fire ovenstående spørgsmål, der alle omhandler forskellige former for seksuelle overgreb, det være sig oplevelser af ubehagelig seksuel beføling, forsøg på tvungent samleje, gennemført tvungent samleje mv., svarer mellem 6,3 procent og 17,5 procent bekræftende. De hyppigste episoder, hvad angår seksuelle overgreb, er ubehagelig seksuel beføling, som 17,5 procent har været udsat for, og forsøg på gennemført tvungent samleje som andre 17,5 procent har været udsat for. Hvorvidt nogle har været udsat for flere af de ovennævnte ting, er det ikke muligt at afgøre ud fra tallene.

ER DU INDEN FOR DET SENESTE ÅR BLEVET UDSAT FOR PSYKISK VOLD?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Ja	30	47,6
Nej	24	38,1
Ved ikke	7	11,1
Total	63	100

47,6 procent eller knap halvdelen af respondenterne er inden for det seneste år blevet udsat for psykisk vold.

HAR DU VÆRET UDSAT FOR SEKSUELLE OVERGREB INDEN DU FYLDTE 15 ÅR?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Ja	44	69,8
Nej	15	23,8
Ved ikke	2	3,2
Har ikke lyst til svare	2	3,2
Total	63	100

69,8 procent eller knap 70 procent af respondenterne har været udsat for seksuelle overgreb, inden de fyldte 15 år.

HAR DU SØGT HJÆLP PÅ KRISECENTER?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Ja, flere gange	10	15,9
Ja, en gang	10	15,9
Nej	40	63,5
Har ikke lyst til at svare	3	4,8
Total	63	100

31,8 procent har søgt hjælp på krisecenter enten én eller flere gange.

HAR DU FÅET PSYKOLOGHJÆLP EFTER AT HAVE VÆRET UDSAT FOR VOLD?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Har ikke lyst til at svare	2	3,2
Ja, flere gange	18	28,6
Ja, én gang	7	11,1
Nej, jeg har ikke været udsat for vold	19	30,2
Nej. Men jeg har været udsat for vold, men jeg søgte ikke medicinsk hjælp	17	27
Total	63	100

39,7 procent har fået psykologhjælp enten én eller flere gange efter at have været udsat for vold.

HVILKE AF FØLGENDE TING OPLEVER DU SOM PROBLEMER, DU HAR LIGE NU?

	Startspørgeskema	
	Antal	Procent
Arbejdsløshed	30	47,6
Økonomiske problemer	36	57,1
Hjemløshed	4	6,3
Problemer med mine børn	5	7,9
Ensomhed	32	50,8
Fysiske smerter	32	50,8
Psykiske vanskeligheder	49	77,8
Vold	4	6,3
Psykiske vanskeligheder grundet tidligere erfaringer med prostitution	14	22,2
Prostitution, som jeg indgår i nu	2	3,2
Misbrug	7	11,1
Psykiske vanskeligheder grundet incest og/eller seksuelle overgreb inden fyldt 15 år	37	58,7

Beder man LivaRehabs brugergruppe tage stilling til, hvilke problemer, der fylder i deres hverdag lige nu, er det især psykiske vanskeligheder (77,8 procent, slutspørgeskema 34,8), psykiske vanskeligheder grundet incest og/eller andre seksuelle overgreb inden fyldt 15 år (58,7 procent, slutspørgeskema 8,7 procent), økonomiske problemer (57,1 procent, slutspørgeskema 8,7 procent), ensomhed (50,8 procent, slutspørgeskema 4,3 procent), og fysiske smerter (50,8 procent, slutspørgeskema 13 procent), der er kendetegnende. Respondenterne har haft mulighed for at angive mere end ét svar, hvorfor procenterne ikke summer til 100. Overordnet kan det siges, at LivaRehabs brugergruppe bærer på en rygsæk af komplicerede og meget alvorlige problemer, som det er tydeligt, at der er behov for at blive taget hånd om.

HVILKE AF FØLGENDE TING OPLEVER DU SOM PROBLEMER, DU HAR LIGE NU?

	Slutspørgeskema	
	Antal	Procent
Andet	4	17,4
Arbejdsløshed	1	4,3
Ensomhed	1	4,3
Fysiske smerter	3	13
Jeg oplever ikke længere nogle af ovenstående som problemer	1	4,3
Misbrug	1	4,3
Psykiske vanskeligheder	8	34,8
Psykiske vanskeligheder grundet incest og/eller seksuelle overgreb inden fyldt 15 år	2	8,7
Økonomiske problemer	2	8,7
Total	23	100

HVORDAN VAR DIT FORLØB HOS LIVAREHAB OVERORDNET?

	Slutspørgeskema	
	Antal	Procent
Meget godt	17	73,9
Godt	3	13
Nogenlunde	1	4,3
Dårligt	1	4,3
Meget dårligt	0	0
Ved ikke	1	4,3
Total	23	100

LivaRehabs brugere er overordnet set meget begejstrede for deres forløb hos LivaRehab. Hele 86,9 procent oplever forløbet som enten godt eller meget godt.

SAMMENKODET VARIABEL: ALLE SPØRGSMÅL DER OMHANDLER FYSISK VOLD

	Slutspørgeskema	
	Antal	Procent
Ikke udsat for vold	42	66,7
Udsat for vold	21	33,3
Total	63	100

Denne sammenkodede variable indeholder svar på alle spørgsmål i spørgeskemaet, der omhandler fysisk vold. Således ses det, at 33,3 procent af LivaRehabs brugere inden for det seneste år har været udsat for en eller anden form for fysisk vold.

SAMMENKODET VARIABEL: ALLE SPØRGSMÅL DER OMHANDLER PSYKISK VOLD

	Slutspørgeskema	
	Antal	Procent
Ikke udsat for psykisk vold	29	46
Udsat for psykisk vold	34	54
Total	63	100

Denne sammenkodede variable indeholder svar på alle spørgsmål i spørgeskemaet, der omhandler psykisk vold. Således ses det, at 54 procent af LivaRehabs brugere inden for det seneste år har været udsat for en eller anden form for psykisk vold.

**KORRELATION MELLEM OVERGREB INDEN DELTAGEREN ER FYLDT 15 OG PSYKISK LIDELSE:
HAR DU EN PSYKISK LIDELSE/HAR DU VÆRET UDSAT FOR OVERGREB INDEN DU FYLDTE 15?**

	Overgreb inden 15 år		
	Ja	Nej	Total
Psykisk lidelse			
ja	15	29	44
Ja, procent	34,1	65,9	100
Nej	8	7	15
Nej, procent	53,3	46,7	100
Ved ikke	1	1	2
Ved ikke, procent	50	50	100
Har ikke lyst til at svare	0	2	2
Har ikke lyst til at svare, procent	0	100	100
Total	24	39	63
Total, procent	38,1	61,9	100

Det ses, at 34,1 procent af dem, der har været udsat for overgreb, har en psykisk lidelse, mens 53,3 procent af dem, der ikke har været udsat for overgreb, har en psykisk lidelse.

KORRELATION MELLEM PSYKISK LIDELSE OG VOLD: HAR EN PSYKISK LIDELSE/HAR DU VÆRET UDSAT FOR VOLD?

	Psykisk lidelse		
	Ja	Nej	Total med psykisk lidelse
Ikke udsat for vold	18	24	42
Ikke udsat for vold, procent	42,9	57,1	100
Udsat for vold	6	15	21
Udsat for vold, procent	28,6	71,4	100
Total udsat for vold	24	39	63
Total udsat for vold, procent	38,1	61,9	100

Det ses, at 28,6 procent af dem, der har været udsat for vold, har en psykisk lidelse, mens 42,9 procent af dem, der ikke har været udsat for vold, har en psykisk lidelse.

**KORRELATION MELLEM ANBRAGT SOM BARN
OG SALG AF SEKSUELLE YDELSER:
HAR DU VÆRET ANBRAGT SOM BARN/HAR DU PÅ NOGET
TIDSPUNKT I DIT LIV SOLGT SEKSUELLE YDELSER?**

	Anbragt som barn				Total
	Ja	Nej	Ved ikke	Vil ikke svare	
Salg af seksuelle ydelser					
Ja	7	6	2	0	15
Ja, procent	46,7	40	13,3	0	100
Nej	10	34	0	2	46
Nej, Procent	21,7	73,9	0	4,4	100
Har ikke lyst til at svare	0	1	0	1	2
Har ikke lyst til at svare, procent	0	50	0	50	100

Det ses, at 46,7 procent af dem, der har været anbragt som barn, har erfaring med salg af seksuelle ydelser, mens 10 procent af dem, der ikke har været anbragt som barn, har erfaring med salg af seksuelle ydelser.

KORRELATION MELLEM HELBRED OG SALG AF SEKSUELLE YDELSER: ER DIT HELBRED GODT ELLER MINDRE GODT/HAR DU PÅ NOGET TIDSPUNKT I DIT LIV SOLGT SEKSUELLE YDELSER?

	Helbred		
	Godt	Mindre godt	Total
Salg af seksuelle ydelser			
Ja	5	12	17
Ja, procent	29,5	70,5	100
Nej	22	19	41
Nej, Procent	53,5	46,5	100
Ved ikke	1	3	3
Ved ikke, procent	25	75	100
Har ikke lyst til at svare	0	1	1
Har ikke lyst til at svare, procent	0	100	100

Det ses, at 29,5 procent af dem, der har erfaring med salg af seksuelle ydelser, vurderer deres helbred som værende godt, mens 70,5 procent af dem, der har erfaring med salg af seksuelle ydelser, vurderer deres helbred som værende mindre godt.

”

Jeg er rigtig glad for at hun [LivaRehab-medarbejderen] var der, uden hende var jeg ikke nået målet, jeg er meget taknemlig for, at hun var der og støttede mig gennem det allersværeste af min tid.

Hun var der meget, og jeg mærkede det som om, hun også blev glad for at hjælpe mig, og det var jeg rigtig glad for, så føler jeg mig gladere for at få hjælp. Hun hjalp mig med at finde behandling, og når jeg gjorde noget fejl, så fortæller hun mig: Du skal ikke gøre sådan, men sådan her i stedet, og du kan altid gøre sådan og sådan.

Jeg er i behandling nu, og det havde jeg ikke været uden hende.

Jeg kan se, at jeg kan nå mine mål nu, og jeg er glad for, at nu kan jeg komme videre og være mere glad hver dag.

HVAD VIL DU GERNE OPNÅ ELLER FORBEDRE, MENS DU GÅR HOS LIVAREHAB?

HER ER NOGLE UDSAGN, DER VISER, HVOR MANGFOLDIGE SVARENE ER OG HVOR KOMPLEKSE PROBLEMATIKKER, DEN ENKELTE KOMMER MED.

” Blive bedre til at takle de overgreb, jeg har været udsat for.

” Jeg vil selvfølgelig gerne have et godt selvværd og dermed også modet til at komme videre med uddannelse, hvis muligt, eller arbejde, så jeg kan komme ud af det sociale system. Og at jeg dermed kan blive en gladere forældre, samt at kunne klare hverdagens udfordringer uden problemer.

” Vil gerne opnå at blive ”NORMAL” i hovedet.

” Få psykologiske redskaber til at magte senfølger efter årelang incest alder 4-14 år.

Således at jeg evt. kan forebyggende recidiverende depressioner, få bedre selvværd, blive mere hel, stole på min intuition, bedre seksualliv, tro på at livet efterhånden vil mig noget positivt, tina styrke og mod til at vende retur til arbejdsmarkedet efter 1 års sygemelding fyldt med ekstreme massive kriser helbredsmæssigt, jobmæssigt, økonomisk, dødsfald, langtidsstress.

” At komme lidt videre efter det, der skete for mig, da jeg var 10.

” Styr på min økonomiske situation, hjælp til at få kontanthjælp f.eks.

” Gerne hjælp til fremtiden, sådan at jeg kommer i et job.

” Hjælp til at jeg har det psykisk svært, søvnbesvær, mareridt, har rigtig meget angst, sådan at jeg får det bedre og ikke er så angst (har aldrig været så angst, som jeg er nu, især om aftenen/natten).

” Bearbejde traumer og forbedre familieforhold.
Så jeg ikke er så ensom, og jeg kan godt lide at lave håndarbejde.

” 1. Jeg vil gerne finde mig selv - nå til, at turde være mig selv - og bruge mine evner. Jeg har aldrig fået en reel opdragelse og aldrig været rigtigt barn (eller voksen).

2. Nå til at få 2-3 gode venner (allerhelst en kæreste), som er mit liv og vil elske mig og blive elsket.

3. Nå til at rumme min mors svigt (og hele den families svigt) og min ex-stedfars overgreb og psykiske manipulation (han var psykopat) af både mig og min mor.

4. Nå til at lære, at passe på mig selv (finde balancen) og ikke hele tiden bære over med andre, finde mig i svigt og ikke sætte min grænse.

” At acceptere overgrebet og forbedre selvværd og selvtillid.

” At jeg kan komme videre i stedet for at sidde fast i fortiden.

” At føle at det er ok at være mig.

” Jeg vil have støtte til at klare en uddannelse. Psykisk støtte i forhold til de erfaringer, jeg har, og indgå i et socialt samvær for at kunne blive bedre til det. Jeg håber også på at få gældsrådgivning og få lidt orden på den del.

” Jeg vil gerne slutte fred med mit hoved og min krop. Da jeg de sidste 10 år har holdt mig så beskæftiget, at jeg ikke har haft tid og kræfter til at forholde mig til min fortid. Og mine kræfter er ved at slippe op, så jeg håber lidt på at blive grebet, da jeg føler, at jeg er lidt i frit fald.

” Håndtere min ekstreme angstanfald.

” Min selvopfattelse, vil gerne tro på, at jeg er og kan andet end min fortid.

” Blive klar til studie og få styr på min økonomi.

” At mindske eller helt fjerne min angst

-
- ” Være sammen med andre mennesker
-
- ” Bedre at kunne leve med/håndtere tilværelsen på trods af mange senfølger af incest.
-
- ” Forstå mine følelsesmæssige reaktioner, selvaccept.
-
- ” Hjælp til at magte mine mange belastninger, fysisk, psykisk, økonomisk, socialt, arbejdsløs pga sygdom, tilbagevenden til jobmarkedet.
-
- ” Få det bedre. Tale med andre grønlandere i samme situation.
-
- ” At komme i gang igen og få en hverdag.
-
- ” Mere ro i sindet.
-
- ” Blive bedre til at starte på min uddannelse.
-
- ” Sociale færdigheder, arbejds erfaring.
-
- ” Alle de ovenstående punkter.
-
- ” Blive stærk.
-
- ” Jeg vil gerne turde erkende, hvad jeg har været udsat for, ikke drukne i fortielse og udskamning.... jeg vil gerne kunne træde ud af de journaler, der beskriver mig som et udueligt menneske, om ikke i omverdenens øjne, så bare i mine egne. Jeg vil gerne kunne sige farvel til min mor, selvom hun ikke vil se mig, komme på afstand af søstre, der ønsker at begrave mig i dårlige historier om mig selv. Lære at lukke af overfor de ting, jeg kan mærke i andre, der minder om det værste, der er sket mig. For det er i høj grad, når det kommer til at fylde for meget, at jeg spænder ben for mig selv.... min største drøm er at komme op på poterne og klare mig selv økonomisk... men jeg er faktisk efterhånden mere syg end som så, så måske bare at lære at leve så godt som muligt med de kort, jeg nu har på hånden.
-
- ” Jeg vil være mere følelsesmæssige stabil.
-

” Jeg vil godt kunne sætte grænser og kunne sige fra alt, hvad der ikke er godt for mig, og det som er usundt/skadeligt for mig.

” Jeg vil godt være selvstændig, kunne passe på mig selv, tage være på mig selv - og træffe gode beslutninger.

” Jeg vil godt have styr på min økonomi og have en meningsfyldt karriere.

” Jeg vil godt være i et sundt kærligt forhold med en sund og rask kæreste.

” Have et meningsfyldt-rigt liv, som jeg kan være stolt af, og elske og være rigtig glad for.

UDDYBENDE CITATER FRA DELTAGERE HOS LIVAREHAB

I det nedenstående præsenteres citater fra telefoninterviews med deltagere fra LivaRehabs forløb

” Det var supergodt, fordi hun, ligesom jeg selv, havde været ude for seksuelle overgreb, og hun vidste det selv, hvad det betød, og havde følt det på egen krop, og så behøvede man ikke forklare så meget om følelser og sådan. Men hun forstod bare det hele med det samme.

” Heldigvis var der et gruppeforløb, da hende jeg snakkede med blev syg- det var super supergodt med en psykolog. Det var så sammen med en masse andre piger, og jeg fik lært en masse om mig selv, men også om andre. Det var rart ikke at føle sig alene.

” Der var mulighed for at ringe til dem, og man bliver bare taget seriøs med det samme, ikke overhørt. Der er nogen, der forstår en og snakker med en med det samme.

KONKLUSION

LivaRehabs arbejde gør en forskel. En helhedsorienteret rehabiliterende indsats øger deltageres muligheder og agens i livet. Der er tale om komplekse sociale problemer, som kræver tid, ressourcer, tålmodighed og vedvarende kontakt.

Som det fremgår af ovenstående evalueringer, så er der tale om udsatte liv, der har behov for en respektfuld og helhedsorienteret indsats. Det fordrer dels tværfaglighed, og det fordrer åbenhed og inddragelse af deltagerne i vores arbejde.

Det er afgørende, at LivaRehab er tilgængelig som anonym rådgivning, såvel som at kunne tage deltagere ind i rekvirerede forløb. Det brobyggende aspekt i forhold til det offentlige system er vigtigt, dels for at tydeliggøre de komplekse sociale problemer, der følger af skadevirkninger efter prostitution, vold, incest og seksuelle overgreb, og dels for at sikre at mennesker, der lever med disse skadevirkninger, ikke stigmatiseres yderligere.

Vi vil fortsat bidrage til en øget dokumentation af disse komplekse liv med komplekse sociale problemer. Formålet er at styrke vores rehabiliteringsarbejde, vores dokumentation og vores advokering for og med disse mennesker.

Livra

FORENING MOD
SKADEVIRKNINGER
AF PROSTITUTION

www.livarehab.dk
livarehab@livarehab.dk